446-MS. I. 43

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

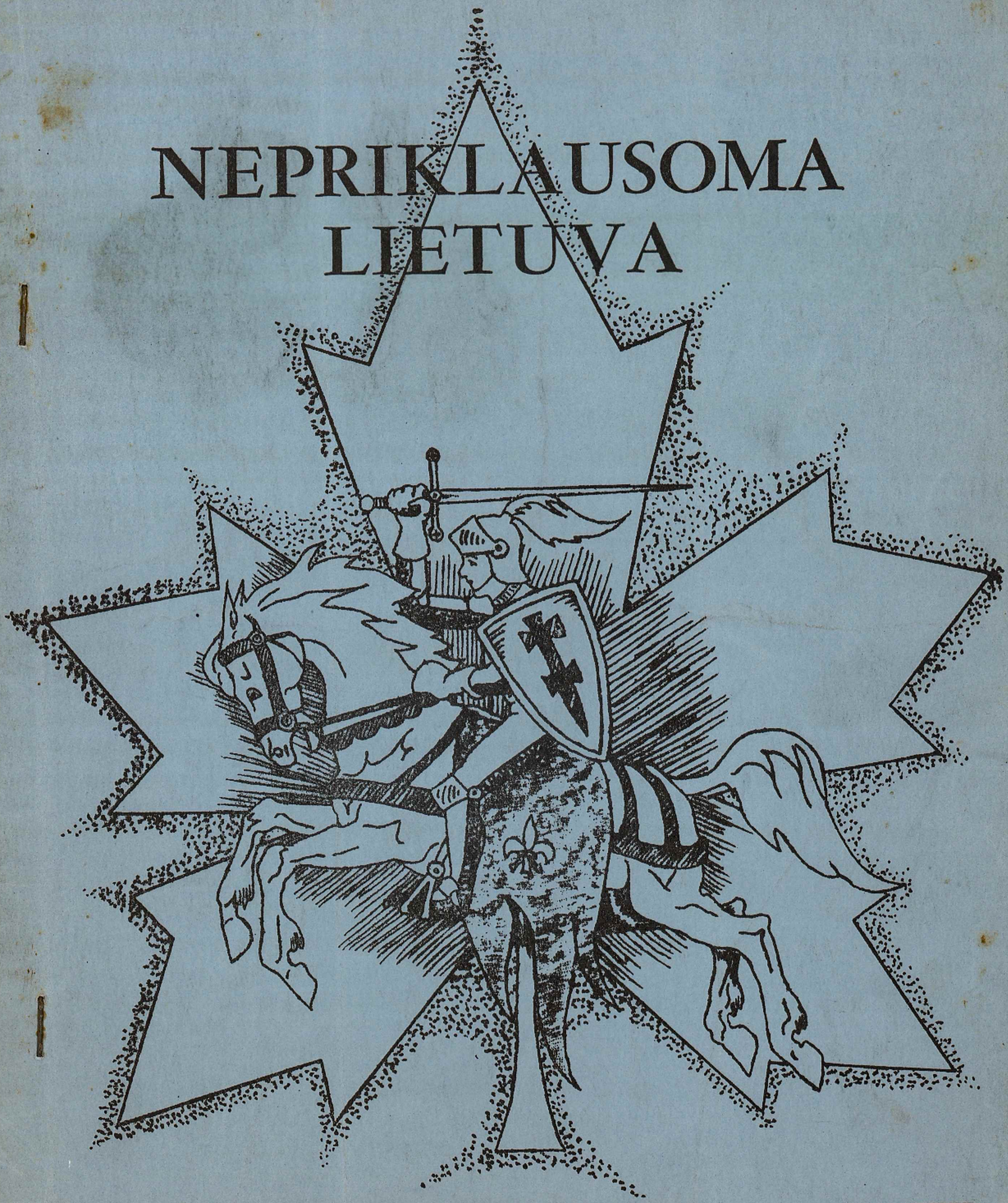

RUGPIUTIS
RUGSEJIS

MONTREAL—1947

AUGUST
SEPTEMBER

N E P R I K L A U S O M A L I E T U V A

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kulturinio Gyvenimo žurnalas.

Nr. 63-64, Montreal, Rugp. Rugs. - Aug. Sept. mėn., 1947 metų.

Už išlaisvinima Lietuvos! For Liberation of Lithuania!

Už ištikimybę Kanadai! For Loyalty to Canada!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale.

Prenumerata Metams:		Yearly Subscription Rates:	
Kanadoje	$1.00	Canada	$1.00
Užsieny	1.50	Other Countries . . .	1.50

Redakcijos Antrasas

6642 Third Ave., Rosemount,
Montreal 36, Quebec,
Canada.

"Authorized as second class mail, Post Office Dept., Ottawa".

TU BŪK RAMUS!

- Vytautas Peseckas -

Tu būk ramus nežemiškos gyvybės laive,
Kaip vakar nežinios miglas šviesa perskrosk!
Dar mūsų širdys plazdančios jėga ir gaivios;
Dvasia tautos didvyrių slepiasi kur nors - - -

Tu būk ramus nežemiškos gyvybės laive,
Jūreivių milžinų krūtinėj gyveni -
Ne vieną kartą kryžkelėj rytojus blaivės,
Ne vieną kartą plaukdavo laivai vieni . . .

Dar ateitį sukūrsim Tau, audringas laive,
Ir grįšim tėviškėn, kur vakaro rasos
Ir nerimą paženklino Giedraičių gairės,
Kur kraujas - vieškelis saulėtas ir tiesa!

Tai būk ramus nežemiškos gyvybės laive,
Kaip vakar nežinios miglas šviesa perskrosk!
Dar mūsų širdys plazdančios jėga ir gaivios;
Dvasia tautos didvyrių slepiasi kur nors!..

1947 m. 8-19 d.
Regan, Ontario.

- - - - - - - - - - - - - - -

BRANGŪS MŪSŲ TAUTIEČIAI!

Kanados Lietuvių Taryba, "Nepriklausomos Lietuvos" redakcija ir visas štabas, sveikina brolius ir seses Lietuvius atvykusius iš Vokietijos į mūsų kraštą Kanadą. Džugu matyti, kad užbaigēt didelius skausmus ir rūpesčius, nors iš karto sunki gyvenimo pradžia, bet tai menkniekis palyginus ką jau esate praleidę.

Visiems linkime, kad Augščiausias suteiktų kiekvienam atvykusiam geriausių pasekmių atsiekti savo tikslą ir pradēti gyventi normalų gyvenimą, kaip gyvenote savo laisvoj ir nepriklausomoj Tēvynēj Lietuvoj.

Dirbkime visi vieningai, būkite mūsų bendradarbiais, o tuomet pamatysime plevēsuojant mūsų trispalvę vēliavą mūsų protēvių krašte.

TREMTINIO LAIŠKAS BROLIAMS LIETUVIAMS KANADOJE

Sēdžiu aš prie atviro savo varganos buveinės lango ir stebiu gražųjį pavasarį.

Staiga, mano mintys atsiplėšia iš slėgiančios tremtiniškosios aplinkumos ir jos skrieja per kalnus, per klonius, per šaltas akmenines uolas Vokietijos žemeje ten toli, toli... Tėvynės link...

Pagaliau, jos pasiekia mano Tėvų Žemę, mano gimtąją pastogę... Ir ką aš mintyse ten randu, ką matau?...

Matau bežengiantį gražų pavasarį ir Lietuvos laukais, girdžiu beplasdantį padangeje vyturelį, stebiu tas pačias pempes, beklykaujančias virš Kelmytes raisto... Girdžiu tuos pačius upelius čiurlenant, stebiu tas pačias upes betekant ir viską, viską, taip lygiai kaip prieš trejis metus...

Žinoma, jausdamas tą viską savo vaizduotėj - aš nė kiek neapsirinku: taip is tikrųjų yra...

Juk žinau, kad niekas: jokie brutališki sienų apsaugos įstatymai, jokie kalėjimai, jokie žiaurus krašto prispaudėjų siautėjimai, nei, pagaliau, Sibiro baimė, juk negali uždrausti menkam vyturėliui ar vikriajai kregždutei sugrįžti į tą krastą is tolimųjų dausu.

Taip pat niekas gi negali uždrausti upeliams čiurlenti, ar priversti upes teketi atgalion...

Jeigu užklausčiau aš savo svajones: ar matė jos ten tarpuvarty berymančią mano senutę mamą, bevaikštinėjant tais paciais takeliais mano mažystes draugus, deja, į tai nebutų man atsakyta...

Tą reikia jau pamatyti ir įsitikinti savo fizinėmis akimis, ne svajonemis, ne vizijomis...

Ir sunku juos būtų bepamatyti toj pačioj vietoj. Juk "didžioji tėvynė" plati, erdves daug, ypač apie Kazakstaną, Altajų ir kitur...

Šiurpas mane nukrečia apie tai pagalvojus ir aš vėl atbundu iš svajonių pasaulio, vėl bepalieku tik fizinis žmogus. Iš svajonių - pargrįztu į realybę ir vėl žvelgiu blaiviomis akimis į kietą gyvenimo tikrovę...

Štai, jau treji metai praslinko nuo to laiko, kai mes nebejaučiame savosios žemės po kojomis, nebegirdime savųjų girių ošimo ir savo artimųjų krūtinių malonaus alsavimo... Baisus karas ir žiaurus okupantai atplėše mus nuo savojo kamieno ir atbloškė į nesvetingą mums padangę - Vokietijon...

Ir čia begyvendami, veltui šaukiamės pasaulio teisingumo, bet niekas, o niekas mūsų sauksmo negirdi, išskyrus tik mūsų tikruosius brolius Amerikoje, Kanadoje ir kituose užjūrio kontinentuose. Tik jie mus užjaučia, jie mus suselpia, jie sielojasi mūsų, ir mūsų Tėvynės bendrais reikalais.

Su dideliu dėmesiu mes sekame jų spaudą, gaudome kiekvieną žinutę apie mūsų užjūrio brolių veiklą ir, tenka pasakyti, jų darbas mūsų neapvilia. Mūsų ir jų siekimai bendri, tikslas vienodas - iškovoti mūsų Tėvynei laisvę ir suburti vėl visus lietuvius į bendrą šeimą, po vienu ir tuo paciu Tėvynės Lietuvos sparnu...

Štai, su džiaugsmu sklaidau ką tik gautą Kanados Lietuvių Kultūrinio žurnalo "Nepriklausomoji Lietuva" balandžio-gegužės men., numerį ir matau kiek sielos jan įdėta, besisielojant vienais ir tais paciais rūpesciais kaip kad ir mes sielojames.

Beneśdamas sunkią tremtinio naštą, kai minutėlei aš sustoju grubiame mūsų gyvenimo vieškelyje ir pasiklausau plasdančio vejelio siurenimo, tartum užgirstų klaikų sauksmą mūsų brolių ir seserų, atklystantį iš tolimo ir salto Sibiro, išgirstu aimanas ir graudų verksmą tremtinės motinos, gyvenančios istremime Vakaruose, kurių dažna nežino kokš likimas jų vaikų, vyrų ir kitų artimųjų, išblaškytų po visą žemės rutulį ir vargstančių be Tėvynės...

Tuomet aš pagalvoju: "Ak, Viešpatie, kur gi pasaulio galiūnų širdys, kur jų sąžinė? Kodėl jie neleidzia mums gyventi savoje žemėje, kodėl jie neleidzia mums vaikscioti tais takeliais, kuriuos mazi isbeginejom, kodėl neleidzia melstis tose bažnyciose, kuriose, baltais rubeliais aprengti, Pirmąją Komuniją priemem, kodel...kodel?...

Kuo užkliuvo be sąžinės diktatoriams tas mažytis kraštas Lietuva, kuris, tartum mažytis rasos lašelis, prigludęs prie Baltijos krantų, ne vienam iš didžiųjų kaimynų nieko blogo nelinkejo, jokių agresyvinių tikslų neturejo...

Šiuo metu kenčia kankinama ir kalama prie kryžiaus mūsų Tėvų Žemė. Jos gyventojai šimtais tūkstančių tremiami klaikion Sibiro nezinion. Už ką? - Tai klausimas kuris mums dieną naktį nedūoda ramybės. Jie buvo ir yra kalti tik tiek, kad mylėjo savo krastą ir troško laisvi gyventi...

Dar nespėjo užželti mūsų brolių kapai, kuriuos žiauriausiu būdu nukankino suzvereję raudonieji pirmosios okupacijos metu Pravieniškese, Rainiuose, Panevėžyje ir kitur. O dabar ir vėl mūsų brolių kapais sėjamas šventasis Lietuvos kraštas ir tolimasis Sibiras.

Purvini okupantų batai žiauriai niokoja ir mindo mūsų šventčiausias relikvijas, niekina mūsų šventovės, žudo ir naikina mūsų dvasiškius.

Tepasako žiaurieji okupantai už ką jie dabar ištrėmė į Sibirą mūsų aukštuosius dvasiškijos hierarchus: Telšių vyskupą Borisevičių, jo pavaduotoją vysk. Ramanauską ir anksčiau jau buvusį jų kankinį Kaišiadorių vyskupą Matulionį. Ar dar per maža vysk. Matulionio jie kraujo išgėrė nuo 1926 iki 1933 metų laikydami jį baisioj katorgoj Solovkuose ir kitose kalinimo vietose? O kiek jau tais pačiais keliais jie pasiunte kitų mūsų dvasininkų ir pasauliečių? - Statistika butų baisi ir dangaus kersto šaukianti...

Šiais žodžiais mes nesiskundžiame ir nemanome verkšlenti, nes tvirtai tikime, kad atsibus gi, pagaliau, kada nors pasaulyje teisybė, o tuomet ji tars teisingą ir griežtą savo žodį...

Nors mes esame jau kelinti metai naikinami ir teriojami pirmiau raudonųjų, vėliau rudųjų ir, pagaliau, vėl pirmųjų ekzekutorių, bet mūsų ryžtingumas ir viltys į laisvą rytojų dar nera palaužtos ir mes nenustosime teisingumo durų klabenę ligi tol, pakol pasaulyje bent vienas gyvas lietuvis egzistuos... Tepadeda toje kovoje mums Aukščiausiasis Dievas ir padėkite mums Jūs, užjūrio lietuviai.

Siųsdamas nuoširdžius linkėjimus Jums, brangūs Kanados lietuviai, pasilieku su gilia pagarba,

Jūsų brolis tremtinys lietuvis
P. Ališauskas.
1947-6-12. Bamberg, Vokietija.

PRIE BENDRO ŽUVUSIŲ UŽ TAUTŲ LAISVĘ KAPO

Gegužės 25 d. buv. KZ lageryje Flossenburg'ę ruošiamos didelės iškilmes, kurių metu bus pašventintas žuvusiems už tautų laisvę KZ kankiniams paminklas, koplytele ir mauzolejus.

Iškilmių ruošimo ir paminklinių kūrinių statymo komitetas sudarytas iš lenkų, buv. KZ kalinių, gyvenančių Flossenburge. Į komitetą įeina: 1) E. Wegielski - pirmininku, 2) St.Oborski - sekretoriumi ir 3) St.Siekierski - komiteto nariu.

Be to, komiteto garbės nariais pakviesta aštuoniolikos tautų atstovai, kurie atstovauja savo tautybių aukas kalintas ir nužudytas Flossenburgo KZ lageryje. Iš lietuvių pusės, garbės nariu pakviestas Lietuvos Antinacines Rezistencijos buv. Politinių Kalinių Sąjungos Pirmininkas p. Prof. St. Yla.

Mauzolejaus rajone, taip vadinamame "Mirties Slėnyje", bus įrengta aštuoniolika paminklinių lentų ir akmenys pagerbimui įvairių krastų nužudytų piliečių. Kiekvienoje lentoje bus isgraviruotas tos valstybes ženklas ir gimtąja kalba užrašai, kurių tekstai negali būti ilgesni kaip 10 žodžių.

IŠKILMIŲ PROGRAMA.

9 val. 30 min. Amerikiečių komendantūros namuose rankasi: Užsienio valstybių, Kariuomenes, Bavarijos vyriausybes, UNRRA-os, Spaudos ir Vokietijos delegatai.

9 val. 45 min. Išeinama prie Paminklo ir uždedami vainikai.

10 val.30 min. "Kristaus Kalėjimo" koplytėlėj iškilmingos Šv. Misios ir koplytelės pašventinimas.

a) Po Šv. Mišių įvairių tautybių dvasininkų trumpos maldos "Mirties Slėnyje".

b) Atsitiktinos kalbos amerikiečių, užsienio valstybių, Bavarijos valdžios atstovų ir dviejų komiteto narių.

c) Uždėjimas vainikų ant kapų nuo įvairių valstybių atstovų.

d) Bendras nusifotografavimas.

e) Amerikiečių, Užsienio valstybių, Bavarijos valdžios, UNRRA-os Parlamento ir Spaudos atstovų bendros vaises.

16 val. Komiteto išsamus pranešimas apie nuveiktus darbus statant paminklą ir kitus komiteto siekius.

KAS IŠKILMĖSE ATSTOVAUS LIETUVIUS.

Lietuvos Antinacinės Rezistencijos buv. Politinių Kalinių Centro Komiteto atskirais įgaliojimais lietuvius atstovauti yra pavesta Bambergo buv. politinių kalinių seniūnijai. Iš čia vyksta kaipo atstovai buv. politiniai kaliniai p. Leskauskas Juozas ir p. Vasiliauskas Vacys, o taip pat yra pakviestas dalyvauti kaipo svečias Bambergo Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Komiteto pirmininkas p. P. Tamulionis.

Lietuvių spaudai atstovauti Centro Komitetas atskirais įgaliojimais yra pavedęs žurnalistams, buv. polit. kaliniams Pr. Alisauskui ir Henrikui Blazui.

Be to, iš Bambergo dar vyks dvi lietuvaitės tautiniais rūbais kurios uždės vainiką ant žuvusiųjų kapo.

Bambergiečiai lietuvių atstovavimui jau yra pilnai pasiruošę ir palaiko ryšį su Flossenburge esančiu lenkų lageriu, kur ir randasi iškilmių rengimo komitetas. Pagal to Komiteto nurodymą, jau yra pristatyta į Flossenburgą dvi lietuviškos tautinės veliavos, vytis, kuri bus įgraviruota paminklinej lentoj ir įraso tekstas, kuriam bambergiečiai rado tinkamiausia paimti šiuos Maironio žodžius:

O vienok Lietuva
Tik atbus gi kada...
... Ne veltui ji tiek iškentėjo.

Taipogi į Flossenburga bus pristatytos nuo Baltijos valstybių trys urnos. Jos bus pastatytos koplyčioje ir jose turėtų būti laikoma tų valstybių žemė, tačiau, kaip Iškilmių Rengimo Komitetas raso: "Žemes mes šiuo metu neprašome, nes žinome, kad laikinai tas yra surista su sunkumais."

Lietuvių vainikas bus perrištas su tautiniu kaspinu ir jame bus toks užrašas: "Žuvusiems už Laisvę ir Tėvynę".

Apie ruošiamas iškilmes ir jų įvykdymą, Iškilmių Rengimo Komitetas praso plačiai informuoti Baltų spaudą ir tuos spaudos numerius pasiųsti jų Archyvui.

Baigiant tenka pažymėti, kad prie šio kilnaus darbo ir mūsų tautos reprezentavimo daug prisidėjo Bambergo Lietuvių Tremtinių Komitetas, kuris buv. politiniams kaliniams padėjo parupinti veliavas, urną, kaspiną ir kt. Padėka ir garbė jiems.

- P. A. -

RUDENS NUOTAIKOS

- Andrius Vilkaviškietis -

Pro kedro palinkusią šaką
Matau aš rudens karaliją,
Pageltusio lapo ataką,
Žuvedrą, kur skrisdama ryja.

Pageltusis vaizdas - ariena -
Į sirdį įkopia ir ... tyli.
Gamta, tarsi liūdną naujieną,
Man mintį vis persa įkyrią:

"Atmink lietuviška miška,
Jo ryškų geltonspalvį veidą,
Geltonkases sesers obeliską,
Jos skausmo išvargintą dalią".

Ir vieniša darosi žmogui,
Rudens melodramą pajutus,
Ir norisi šaukti pasauliui,
Tarytumei būtum pasiutęs:

"Kodėl mane verčiat gyventi benamiu,
Kai mano namuos plėšikauja?
Argi jus ir tikit kreivu jų žodžiu,
Kurs jus paslapčia prievartauja".

Bet kurčias pasaulis nėgeras,
Vilties kibirkstelę nužudęs.
O rudenio lapas vis malas,
Gelsvumu alėją nudažęs.

Clarens, 1946 m. XI. 21 d.

BELGIJOS LIETUVIAI ŠVENČIA RIMTIES IR SUSIKAUPIMO DIENĄ.

Atsiliepdami į Pabaltijos moterų Tarybos prezidiumo atsišaukimą, Belgijos lietuviai, vadovaujami BALF'o įgaliotinio kun. J. Danausko ir lietuvių kulturinio komiteto pirmininko p. J. Maliskos, birželio 15 d. surengė susikaupimo dienos iškilmes su pamaldomis ir iškilmingu posėdžiu.

Per pamokslą kun. Dr. Gaidamavičius nurodė skaudų mūsų ramios ir kurybingos tautos likimą dėl dviejų vilkų kąimynystes, išreiske viltį, kad bandymų laikas baigsis, ir vergija žlugs, kaip žlugo daugelio ant vergijos pamatų kurtos galingos valstybės. O dabartiniu laiku visiems reikalinga kantrybe ir istverme, ypac broliams kenciantiems Sibiro ištremimą ir tiems, kurie su ginklu rankoje gina nelygioje kovoje tevų žemę. Buvo pasimelsta už nukankintuosius bei žuvusius.

Minėjime dalyvavo ir prie programos prisidėjo Belgijoje gyvenantieji latviai ir estai. Posedį atidare ir jam pirmininkavo p. stud. J. Maliska. Pakvietęs susikaupimo minutę pagerbti mirusius už musų tautų laisvę, atidarymo kalboje nusviete musų tautų per šį karą pereitą kančių kelią: 1939 metų nacių-bolševikų susitarimas, karines bazes, visiska okupacija, "rinkimų" komedijos, ūkinis krastų alinimas ir išnaudojimas, baisiosios 1941 birželio mėn. deportacijos dienos, vokiecių okupacija ir vėl "išvaduotojų" rusų grįzimas - stai didieji etapai tamę kelyje. Dabar, karui pasibaigus, visi džiaugiasi laisve, o musų krastai paliekami baisiausioje priespaudoje. Žinios, ateinančios iš Lietuvos, baisios: gyventojai išvežami, krasto ūkis naikinamas. Galiūnai, kurie neuzmirsta buvusių vokiecių satelitų ir jais rūpinasi, turi atkreipti akis ir į mums daromą skriaudą. Jų apakimas butų tamsi gėdos dėmė ant demokratiško pasaulio sąžinės. Bet reikia tikėtis, nes jau matome, kaip Amerika imasi vadovauti Europos suvienijimui pries Rytų pavojų.

Tas pačias mintis pakartojęs prancūzų kalboje, pakvietė į garbės prezidiumą visų trijų tautų atstoves: estę ponią PALI, latvę panelę BERTINĄ ir lietuvę panelę Dr. O. MIRONAITE. Seke visų trijų kalbos. P-lė Dr. Mironaite gražiai nusviete lietuvės moters vaidmenį musų tautinėje kovoje. Tai jos vargo mokykloje išmoke savo vaikus lietuviško rasto, jos knygas gabeno is Prusų, jos šiandien aktyviai prisideda prie partizanų kovos, neatbodamos kankinimų ir mirties. Lietuvės išeivijoje irgi neuzmirsta senosios tevynes. Jų veikla ypač pasireiskia parama pabegeliams. Politineje veikloje moterys irgi neatsilieka. Štai šiomis dienomis Pabaltijos moterų Tarybos Prezidiumas išleido atsišaukimą į viso pasaulio moteris kviesdamos ir prašydamos jas per spaudą ir parlamentus kelti į aikštę mums padarytą skriaudą ir padėti atgauti laisvę.

Tada deklamuojami visomis trijomis kalbomis eilėraščiai. Lietuviai sudainuoja "Lietuva brangi" ir "Leiskit į tevynę".

BALF'o įgaliotiniui kun. J. Danauskui ir lietuvių kultūriniam komitetui už minėjimo surengimą padėkojo estas p. Tali ir latvių vice-konsulas p. Racenis. Sugiedoti jų himnai.

Uždarymo kalbą pasakė kun. J. Danauskas: Šiomis dienomis iš Lietuvos atvykęs vienas belgas papasakojęs apie baisią lietuvių tautos padėtį. Lietuvoje belikę vos puse gyventojų. Siaučia baisus teroras, žudymai ir išvežimai naikina lietuvius, bet neistengia palaužti jų pasipriešinimo dvasios ir noro gyventi laisvais. Eina apie 10 slaptų laikraščių. Slaptoji armija visu smarkumu veda kovą prieš okupantus ir ypač prieš kolonizaciją. Rusai kolonistai neisdrįsta apsigyventi išvežtųjų lietuvių ūkiuose, nes partizanai tokius įsibrovėlius tuojau sulikviduoja. Visos lietuvių viltys USA ir Anglija, visi laukia jų kaip išvaduotojų iš nepakeliamos vergijos.

Ta pačia proga, ponas J. Mališka pasveikino lietuvius, atvykusius darbams į Belgijos anglių kasyklas. Jų keletas buvo atvykę Briuselin ir dalyvavo šiame minėjime. Iškilmingas posėdis baigtas Tautos himnu.

Pastaba: Minėtas Pabaltijos moterų atsišaukimas prancūzų kalba yra kun. J. Danausko rūpesčiu plačiai paskleistas po Belgiją. Tarp kitų, po keliasdešimt egz. buvo nusiusta Belgių moterų liberalių pirmininkei, poniai senatorei Georgette CISELET, Tarptautinės katalikių moterų Sąjungos pirmininkei p-lei de HEMPTINNE ir sociališčių moterų pirmininkei, kurios prižadėjo parašyti atatinkamus straipsnius kiekviena savo spaudoje.

Juozas LELIUNAS

MŪSŲ STOVYKLOJE PASIŽVALGIUS

Mūsų stovykla randasi mažame Bavarijos miestelyje - Scheinfelde. Pati stovykla susideda iš dviejų dalių, kurioje gyvena apie 1500 žmonių. Viena dalis tremtinių gyvena mediniuose barakuose, kuriuose anksčiau (nacių laikais) buvo darbo tarnybos vyrų stovykla. Antroji dalis stovyklos yra truputį toliau kalne-pilyje, kurios vardas yra Scwarzenberg.

Čia pilyje mes turim bažnyčią, kuri savo didumu nėra didelė, bet užtat yra graziai išpuošta. Čia kiekvieną dieną ir šventadieniais, bei sekmadieniais yra laikomos Šv. Mišios. Be klebono ir dviejų kunigų, mūsų stovykloje gyvena Jo Ekscelencija Vyskupas BRIZGYS.

Stovykloje veikia drožimo dirbtuvė, kurioje pagaminama daug gražių dalykų, kurių jau ne vienas yra pasiekęs Ameriką, Australiją, Angliją ir kitus tolimus krastus. Be drožimo dirbtuvės turime ir stalių dirbtuves turime batsiuvių dirbtuves, siuvėjų, saltkalvių, skalbyklą, kirpyklą, kurios pilnai patenkina stovyklos gyventojų reikalavimus.

Be minimų dirbtuvių stovykla turi savo ambulatoriją, ligoninę, kurios nelaimingų atsitikimų atvejais, pagal visas savo išgales padeda susirgusiems ar susižeidusiems.

Stovykloje taip pat veikia daugelis įvairių kursų, kuriuos lanko nemažas skaicius tremtinių, nes tiek mažas, tiek suaugęs, visi stengiasi įsigyti kokią nors specialybę, kad ateityje iki sugrįs į Tevynę, galetų buti naudingu piliečiu to krasto, kuris jį priims. Be minimų amatų kursu, veikia kelios grupes, anglų kalbos kursų, kuriuos gausiai lanko ne tik jaunimas, bet ir suaugę.

Sportas pas mus yra irgi neužmirštas. Mūsų stovyklos krepšininkų komanda "KOVAS" yra amerikiecių zonos nugaletojas, ne tik lietuvių tarpe, bet ir kitų tautybių.

Švietimo srityje irgi esama neatsilikę. Be vaiku darželio, pradžios mokyklos, turime ir gimnaziją, kurioje veikia visos aštuonios klases. Nemažas skaicius mūsų stovyklos jaunimo studijuoja ir Vokietijos universitetuose, nors ir vokieciai labai nenoriai priima, bet mūsų jaunimas mūsas vis pirmyn, kad įsigytą mokslą, galetų veliau paaukoti savo brangiai Tevynei Lietuvai.

Stovykloje yra leidžiama, rotatoriumi spausdintos dienos informacijos, kuriose talpinama naujausios dienos uzsienio zinios, bei stovyklos gyvenimą lieciantieji pranesimai. Be minimų informacijų, kiekvieną dieną gauname ir kitų stovyklų isleidžiamus laikrascius. Kaip pav. "Žiburiai, Mūsų Kelias, Teviškės Garsas, Lietuvių Žodis". Šie laikrasciai yra savaitiniai, o laikrastis Mintis, iseina kas antra diena. Mūsų turimoje spauda, pilnai aptarnauja visų tremtinių reikalus.

Meno srityje irgi nemiegam. Turim gan gražų ir stiprų mišrų vyrų-moterų chorą, kuris turejo daug pasirodymų, netik lietuvių stovyklose, bet ir vokiečių visuomenei, bei dainavo keletą kartų per Stuttgarto radiofoną.

Visa mūsų stovykla valdosi savistoviai jau nuo pereitų metų rudenio. Stovyklos direktorius yra lietuvis, kuris palaiko ryšius tarp I.R.O. Areaos Centro ir stovyklos komiteto. Pacią stovyklą administruoja, gyventojų rinktas penkių žmonių komitetas.

Stovykloje gražiai susiorganizavę skautai, kurie savo pavyzdingais darbais, nors ir sunkiose tremties gyvenimo dienose, nepamirsta savo brangios Tėvynės. Jie kiekvieno šventadienio bei sekmadienio rytais, iškelia trispalvę Lietuvos veliavą, stovyklos aikšteje su atitinkamomis gražiomis iskilmemis. Vakare esti veliava vel nuleidžiama, su tokia pacia pagarba, kaip ir iškeliant.

Šį momentą susirenka didelė minia stovyklos gyventojų, kad dalyvautų veliavos pakelime bei nuleidime. Skambant giesmes žodziams Marija, Marija ir Tautos Himnui, mūsų visų mintys, tiek jaunų tiek suaugusių, skrenda ten toli į Tėvynę, į Karo Muziejaus sodelį, prie Nežinomojo Kareivio Kapo ir į mūsų krauju bei asaromis apslakstytus Tėvynės laukus ir pievas.

Kazys AMBRASAS

15. VIII. 47.
Scheinfeldas.

-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-=-

AKTYVĖJA LIETUVIŲ KULTŪRINIS GYVENIMAS D. BRITANIJOJE

Rašo: V. Jakaitis

Buvęs caristinis režimas priverte daugelį lietuvių iškeliauti į J.A.V. Dalis del pigesnes ir nepavojingos kelionės jura atkeliavo į D. Britaniją. Jiems D. Britanijoje tekdavo daug blogiau įsikurti, nei tuo laiku kiti lietuviai įsikurdavo J.A.V. Atkeliavę iseiviai daugiausia D. Britanijoje susirasdavo darbo anglių kasyklose. Todel ir jų daugiausia įsikurdavo Škotijoje. Ir šiuo metu skaitlingiausios lietuvių kolonijos yra Škotijoje. Tuo laiku D. Britanijoje darbininkų padetis buvo labai sunki, nes, kai kieno teigimu, daugiau darbininkai buvo išnaudojami, kai caristineje Rusijoje. Todel lietuvių materialine padetis buvo ir yra sunki. Čia nesisvaistoma svarais, kai mūsų tautiečių J.A.V. dolerais. Mete zvilgsnius į D. Britanijos kulturini bei visuomenį gyvenimą turesime pripazinti, kad jis dabar tvarkomas ir rikiuojamas daug aktyviais. Škotijoje darbuojasi kun. J.Čutauskas, kuris yra visos Škotijos lietuvių dvasinis vadovas ir laikrascio "Iseivių Draugas" redaktorius. Laikrastis is prenumeratų negali išsiversti ir turi buti paremtas aukomis. Kiekviename laikrascio pirmajame puslapyje spausdinama sekmadienio evangelija. Laikrastis pasirodo kiekviena savaitę. Techniškai labai silpnos isvaizdos, nes spaustuve sena ir jau atsiranda norinčių įsigyti naują spaustuvę. Jau laikrastis paskutiniame numeryje įsivede jaunimo kertelę, kurią apsieme vesti St. Prapuolenytė, kuri yra Lietuvoje baigusi Kauno Universitetą, o D. Britanijoje baige Readingo Universitetą. Tą proga Lietuvos Ministeris Londone B.K. Balutis savo sveikinimo zodyje pageidauja, kad butų jaunimo skyrius misrus, t.y. angliškai-lietuviskas, nes daugumoje jaunimas nemoka lietuviškai rasyti ir skaityti. Kadangi D. Britanijoje lietuvių inteligentų yra labai mazas nuosimtis, nes 95% ten esančių lietuvių yra darbininkai, tai lietuviai daugiausiai yra susiburę į įvairias katalikiskas darbininkų organizacijas. Paminetinos is jų "Lietuvių R.K. Darbininkų Sąjunga", "Šv. Juozapo Darbininkų Sąjunga", "Šv. Kazimierio Darbininko Sąjunga", o meterys yra susiorganizavusios į Lietuvių katalikių moterų draugijas. Šiose organizacijoje ir vyksta

visas D. Britanijos lietuvių kulturinis gyvenimas. Kai kur lietuviai turi savo klubus, o neseniai Londono lietuviai įsigijo klubui patalpas. Išlaidos padengtos iš gautų aukų, o kiti skolino pinigus. Dabar vyksta klubui patalpa remontas. Be to, prie didesnių kolonijų yra suorganizuoti chorai, kurie įvairių iškilmių ir minėjimų proga viešai pasirodo.

Tenka pažymėti, kad dabar lietuvių kulturinis gyvenimas pagyvejo. Atsiradusi tremtinių banga Vokietijoje užlejo ir D. Britanijos plotus. Jau kuris laikas kai į D. Britaniją kas menesį atvyksta dirbti lietuvaites ligoninėse ir sanatorijose. Atvyksta pavienių asmenų. Visi gyvu žodžiu papasakoja apie lietuvių vargus įvairių okupacijų metu. O kiekvienas ar sen ar ten turi ir giminių. Atvykstancias lietuvaites iš pradžių D. Britanijos lietuviai labai verzesi pasitikti. Dabar lankytojų skaicius apibreztas. Londone gali kas vakarą sustojimo vietoje aplankyti tik 8 asmenys. Del tokio lietuvių verzlumo buvo nustebintos ir kitos tautos, nes iš pat pradžių lietuvaites pasitikti verzesi dideli buriai lietuvių. Siaip, kaip tenka nugirsti, D. Britanijos lietuviai naujai atvykstantiems padeda ar tai nakvynių reikalu ar kuo kitkuo. Materialiskai paremti jiems yra sunkiau, nes ir jų tarpe yra tokių, kuriems reikia padeti ir suselpti. Neziurint visu nedateklių neuzmirstami ir bendrieji lietuvių reikalai. Neseniai įsteigtą Londone Lietuviam Gelbeti Draugija. Ji renka aukas Lietuvos išlaisvinimo reikalams ir lietuvių tremtinių selpimui. Atsirado ir tokių lietuvių, kurie sutiko kas savaitę skirti po vieną peną sios draugijos reikalams. Ypatingai aukų rinkimo akcija buvo suaktyvinta pries praejusias Kalėdas. Tenka pažymėti, kad gaunamos aukos skirstomos labai atsargiai ir tik butinam reikalui esant, nes tie gaunami pinigai yra labai sunkiai lietuvių uždirbami. Veikia Londone ir Lietuvių Taryba, kurios sekretoriumi yra M. Bajorinas. Š. m. sausio men. Londone taip pat sudaryta ir Baltų Taryba į kurią įeiną po 3 asmenis iš kiekvienos Pabaltijo tautos. Lietuvių Taryba jau išleido nedidelę knygutę apie dabartinę Lietuvos padeti. Šį knygutę bus siuntinejama britams nemokamai. Ypatingai bus stengiamasi issiuntineti įtakingesniems asmenims. Lietuviams si knyguto kainuos 6 penai. Vienu laiku Vokietijoje Hanoverio studentai buvo nusiuntę D. Britanijos lietuviams prasymą juos suselpti maisto produktais. Jų prasymas buvo isspausdintas "Išeivių Drauge". Jau atsirado keletas asmenų, kurie sutiko kas menesį Hanoverio lietuviams studentams pasiųsti po maisto siuntinelį.

Kaip žinoma, visą laiką Londone veikia Lietuvos Atstovybe, kurios Ministeriu yra p. B.K. Balutis, o pasiuntinybes patareju V. Baleckas. Dabar jau Pasiuntinybe yra naujuose patalpose 17, Essex Villas, London, W8. Jau kuris laikas, klebonauja lietuvių baznycioje atvykęs iš Italijos kun. J. Sakevicius M.I.C.

Šiuo metu Anglijoje gyvena burys lietuvių karių, kurię karo metu kartu su lenkais Anderso armijoje kariavo Italijoje pries vokiecius. Šie kariai yra buvę Lenkijos pilieciai ir karui prasidejus buvo mobilizuoti į Lenkijos armiją. Veliau įvairiais budais pateko pas sąjungininkus ir buvo įtraukti į Anderso armiją. Dabar likviduojant siai armijai, lietuviai kariai atsidure Anglijoje, kur dabar kvieciami įstoti į Lenkų pertvarkomąjį korpusą. Korpurse jie bus paruosti buti

amatininkais. Išmokę kokio nors amato galės būti panaudoti korpurse arba pradėti civilinį gyvenimą. Pasiruošimo laikas truks 2 metus bet pasiruošę anksčiau būti amatininkais, galės iš korpuso ir anksčiau pasitraukti. Be to, korpuso nariams bus padėta kur nors emigruojant. Dabar lietuviai lanko lietuvių kolonijas. Neseniai buvo jie nuvykę į Škotija, kur Bellshill ir Glasgow miestuose su choru, orkestru ir vaidintojų grupe pasirodė tenykštems lietuviams. Choras sudarytas iš 23 asmenų ir jį veda Černiauskas. Chore dainuojamos dainos daugiausia karisko pobūdžio, kaip "Gaudžia trimitai" "Karas", "Vieskeleliai dunda" ir kt. Vaidintojų grupe suvaidino vaizdelį iš lietuvių partizanų gyvenimo. Buvo ir deklamuota. Ypatingai visiems patiko kario A. Pesio kupletai. Šio karių būrelio vadovu yra leitinantas Z.Mockus. Šie karių pasirodymai nepaprastai patiko Škotijos lietuviams.

Atvykusios lietuvaitės dirbti ligoninėse jau pradeda naujoje padėtyje apsiprasti. Iš pat pradžių ne visos buvo atvykimu patenkintos, bet nugirsdamos apie pablogejusia tremtinių padėtį Vokietijoje, nezada atgal sugrįžti į Vokietiją. Iki šiol jau yra atvykusių apie 300 lietuvaičių, kurios yra išskirstytos po įvairias D. Britanijos ligonines. Esčių ir latvaičių atvyksta apie 3-4 kartus daugiau. Atvykusias lietuvaites daugiausia vargina nauja aplinka, nes jaučiasi išskirtos iš savo tautiečių mases. Su valgiu ir patalpomis yra patenkintos. Taip pat jos yra pasiilgusios lietuviškos spaudos, kuri yra leidžiama Vokietijoje.

MOTERYS VALDŽIOJE

"Perleidau metų apie šimtą kolei dėtyriau budą moterų visokių. Septynias pacias vedziau iki šios dienos, daugiau nebevesiu jau nei vienos".

(Liaudies daina)

Seniau lietuviui buvo reikalinga apie šimtas metų pažinti "budą moterų visokių". Dabar daug greitesnis tempas visame gyvenime. Jeigu seniau (keli simtai lietuvių pesčiomis pasiekdavo Sibirą per keletą menesių, tai dabar desimtimis tukstančių traukiniais nudarda per savaitę ar dvi.) Pradžioje šio paskutinio karo apie 1,000 bombų numestų ant Berlyno sulikvidavo tik 20 vokiečių (pagal jų pačių, ne užmustųjų, tik islikusiųjų pranešimą), o pabaigoj karo viena bomba nuleista ant Hiroshima beveik visus šio miesto japonus perkele į dausas.

Taip ir su moterimis, ir bendrai su žmonėmis. Nereikia suvalgyti druskos centnerį kartų, kad pažintumei žmogų, kaip anksčiau lietuviai sakydavo. Užtenka mažos sokolado plytelės ir tai nebūtinai kad pats valgytumei, bet tik matyti kas ją valgo iš moters, esančios valdžioje, malonės ir pažįsti ją.

Kiekvienoje stovykloje šalia vyriškos galvos, dėde vadinamos, yra ir moteriškoji, vadinamoji teta. Dėde rūpinasi tvarka, disciplina, tremtinių priemimu ir pavarymu. Jis nedrausminguosius baudžia, įmeta keleta dienų "bunkeriu", policiškai vadinamą "dabokle", o tremtinių žodyne "karabūzu" arba "šaldykla". Tetos uždaviniai daug platesni. Ji rūpinasi sveikais ir ligoniais, dideliais ir mažais, vyrais ir moterimis. Be jos nei batų nepasitaisysi, nei Raud. Kryziaus dovanų nenusipirksi, nei kelionen važiuodamas maisto negausi. Jos rankose įvairūs piniginiai fondai. Žodžiu, tetos valdžia ir įtaka didelė.

Per netrumpą "viešnagę" stovyklose daug matėme šių tetų. Vienos buvo is Kolumbo atrastojo kontinento, kitos iš didžiosios salos. Jeigu nera dviejų vandens (nedestilinoto) lašų vienodų, nera dviejų žmonių visiškai panašių, tai ir sios tetos buvo gan skirtingos viena nuo kitos.

Pirmąją pažinome prieš du metus. Tai buvo pradžia mūsų "stovyklavimo", tik po žlugimo dviejų diktatorių. Teta buvo gan jauna ir didelė sporto entuziaste. Greit pastebėdavo kiekvieną gražią sporto pajėgą. Šukiu pasirinko "viskas sportui". Kas susiorientavo padėtyje, tas laimėjo. Susizvalge vyrai tarpusavy, lyg klausdami "ar sportininkas?" Bet kadangi toje stovykloje profesionalų sportininkų nebuvo, tai pradėta improvizuoti ir visiems urmu sportan verztis. Sudaryta po dvi komandos beveik visų sporto šakų ir pradėta įvairios rungtynės ir pirmenybės. O viena komanda visados turi laimėti. Teta susižavėjusi sporto pajėgomis begioja aplinkui, fotografuoja. Po rungtyniu laimėjimo šventes. Sporto pajėgoms ugdyti paskiriamas nuolatinis papildomas maistas iš šokolado, mėsos ir kitų gerybių. Ir sportas stovykloje bujojo. Nesportavo tik šlubas stovyklos batsiuvis, stovyklos kapelionas, vaikai iki 2-jų metų ir vienas žydas perkrikštas. Klausiamas jis atsakydavo: "Ui, kam man daug begti! Begau tik vieną kartą mano gyvenime nuo Hitlerio. Aš iš lengvo eidamas daugiau laimėsiu, negu jūs begdami". Taigi, patenkinti ir gerai maitinami buvo beveik visi. Atliko tik moterys, keliolika ligoninėj ir pustuzinis vaikų. Teta taria sau, kad moterims tai nera reikalo geresnio maisto, nes nei sunkaus fizinio darbo nedirba, nei nesportoja. O kam ligoniams? - Nei šokoladu, nei sviestu jų neišgydysi. Reikia jiems vaistų ir išguleti lovoje gydytojo paskirtą laiką. Tas svarbu. O mazi vaikai isviso dar neismano gero dalyko skonio. Taip prabėgo keleta menesių. Vieną kartą susaukiami visi sportininkai ir teta pranesa, kad išvažiuojanti tarnybon į kitą pusiasalį. Gaila, bet ką padarysi...

Atvažiavo kita. Ši davė suprasti, kad prie jos neįstų su menkniekiais, kaip papildomo maisto prasyti, rūbų ar avalynes. Ji atvažiavusi sauleton šalin ne driskių dengti, bet pailsėti. Visiems reikalams tvarkyti yra jos ir dėdės tarnautojai ir padėjėjai. "Laissez passer". Kad ramybe nebutų man drumsciama. Greitai sios tetos "atostogos" atsibodo ir aukstesniems pareigūnams ir ją issiunte vel "prie darbo" į rūkų salį.

Praėjo nemaža laiko stovykloje begyvenant. Prieš Kalėdas atvyko vėl nauja teta. Jaunieji sportininkai numojo tik ranka. "Nu, ir atvažiavo teta". Tikrai, tai buvo pagal pareigas ir pagal amžių teta.

Sekantį rytą įeina šeimų kambarin teta. Vaikai nusigąsta, nes teta, savo kambary buvo matę tik vieną kartą, darančią inspekciją švaros reikalų. Šioje atėjo su portfeliu. Susaukia issigandusius vaikus, paglosto, pakalbina ir kiekvienam po rudą plytelę duoda. Trijų metų Petriukas bėga prie motinos ir klausia: "Mamytė, kas čia?" - "Valgyk, sūneli, tai šokoladas." - "Ar tą patį ir sportininkai valgydavo?" - jis buvo girdėjęs tik kalbant apie šokoladą - "Taip, tokį patį. Valgyk ir tu būsi sportininkas." - Petriukas abejodamas paragavo, o tada jau nereikėjo daugiau beraginti.

Tą dieną ir ligoniai buvo nustebinti. Teta visus maloniai paklausinėjo, paguodė, pajuokavo. O maistas žymiai pagerėjo nuo to laiko. Sporto pajėgos išnešė sprendimą: "Mątyt, kad suvaikėjusi ir nesveika, jeigu su vaikais ir ligoniais užsiima". Nuo tos dienos mažai skyrėsi ir sekančios. Tetos pirmiausiai lankomos patalpos buvo šeimą kambarys ir ligoninė. Jeigu kurią dieną tik po mažytį saldainį vaikams teturėdavo, tai žadėdavo kitą kartą didesnį atnešti. Ji pastebėdavo ir basus ir apiplyšusius vaikus, kas nuo kitų tetų dėmesio lengvai pasprukdavo. Neužmirsdavo ir kitų tremtinių, visus lankydavo ir visais rūpindavosi.

O kalėdoms vėl vaikams nepaprastą šventė. Graži eglutė su dovanų paketėliais. Juose tai batukai, švarkeliai, tai kas nors gomurėui pasmaguriąuti. Atsiprašinėjo, kad vaikams paketėliai nepertdaug turtingi. Mažai laiko tėbuvę. Velykos būsiančios linksmesnės. Tačiau Velykų nesulaukė - turėjo keltis į didesnę stovyklą ir su paaukštintu laipsniu.

Čia atvyko vėl kitą pareigūnė. Amžius ir figūra tai tetos, bet širdis - jaunos seserėčios. Mažam ūgiui paslėpti galva visados pakelta ir besišypsančios akys. Pirmomis dienomis vaikai irgi begdavo pasitikti ir pasveikinti, bet kartą per nepastebėjimą pagriuvusi ant tokio vieno "pipiro", įsakė stovyklos policijai tvarkyti vaikus ir neleisti, kad ant tako maišytųsi. Jos dėmesį patraukė stalo tenisistai ir akademinis jaunimas. Ji visados gerbdavusi mokslą, o stalo tenisas jos silpnybė esanti. Ji atsigabeno ir savo nuolatinį palydovą - didžiulį šunį. Patenkinta didžiuodavosi, kad jos buldogas iskarto sukertąs dvi dėžutes mėsos, išgeriąs trįs bonkas alaus ir sukremtąs plytą šokolado. Tas dar gal ir pakenčiama būtų, bet kad paskui reikia moterims valyti koridoriuose paliekamas žymes to buldogo, tai jau perdidelis malonumas. Spėjusi aprūpinti naujais kostiumais stalo tenisistus ir vieną kitą studijuojantį graziuosius menus, išvyko ir šitoji.

Susilaukeme senos pažįstamos. Jaunoji teta, atlikusi tarnybą kitame pusiasaly, grįžo naujomis idejomis persiemusi. Atsisake savo tureto obalsio "viskas sportui", o paeme naują "viskas bizniui". Žydas perkrikstas tapo jos desiniąja ranka. Atsigavo žydelis, veidai paraudonejo, įgavo isvaizdą savimi patenkinto asmens. Buvusiems pažįstamiems sakydavo: "Ui, ar ne mano tiesa, kad geriau eiti islengvo, negu begti?" Ciulbejo Dievo Paukšteliai, kad buvo gabenamos odos is vieno sandelio į kitą, bet antrojo nepasieke ir pakely žuvo, kad daug butų nuo karscio isruko, kad cukrus is stovyklos į miestą perbyrejo, bet kas tą supaisys? Dabar niekas nesiskunde, kadangi visų padetis tapo sulygintą - liko tas pats pagrindinis maistas, vienodas kasdieną ir nepakeiciamas, kaip ir pačių tremtinių gyvenimas . . .

J. Mikas

L A I Š K A S I Š A U S T R I J O S.

Mūsų bendradarbio - J. Vačekiečio.

1. PASKUTINIEJI UNRROS PATARNAVIMAI KOMUNIZMUI

Nors buvo užtikrinta žymių Jungtynių Amerikos Valstybių pareigūnų, BALF ir ALT pirmininkams, kad D.P. tarpe daugiau politinių tikrinimų nebus ir be prieząsties is lagerių nebus metomi, bet tikrumoj UNRROS pareigūnai tų Vasingtono direktyvų nesilaiko. Nors UNRROS kadencija yra pasibaigusi, bet jos komunistuoją pareigūnai išnaudoja paskutiniąsias galimybes paterorizuoti tremtinius, kad tik daugiau pasitarnauti Maskvai, kad teroro priemonemis priversti tremtinius grįžti į suvietų vergiją.

Glasenbacho lagery, netoli Salzburgo, prieš keletą dienų įvyko vel D.P. tikrinimas. Per tikrinimą is D.P. tarpo ismete 120 tremtinių, jų tarpe 53 lietuvius, kas sudaro apie 30%. Jie visi išvezti į Maxglano lagerį, kur gyvena buvusių priesų valstybių įvairių tautybių karo pabegeliai, kuriais visai nesirupina UNRRA, nesirupins IRO ir jie atiduoti visiškai austrų maloniai. Is visų ismestųjų atimti dokumentai, D.P. kortelęs ir netures teisęs isvykti į uzjūrį. Ismetimo is D.P. tarpo priezasciu daugumas nezino, bet yra aisku, kad tas daroma vykdant duotus seniau Maskvai pazadejimus, kad tuo privertus grįžti į Sovietų Sąjungą arba tik tam, kad sumazinus D.P. skaicių. Suprantama, isdraskant dar vieną lietuviu seimos vienetą suduotas labai skaudus smugis tevynes, turto, artimųjų ir zmogisko gyvenimo netekusiems tremtiniams, bet visos šios priemones nepakeis tvirto lietuvių nusistatymo ir neprivers grįžti į komunizmo vergiją, kur juos istiktų neįsivaizduojami kankinimai iki butų istrauktas paskutinis

gyvybes siulelis. Tuo žygių bergždžiai didinamas nelaimingųjų tremtinių skausmai, o UNRRA baigdama savo misija dar padejo 120 gedos anspaudų ir vietoj dekingumo uzsitarnauja visų tremtinių ir dar moraliai nesusmukusio pasaulio pasipiktinima. Ismestiesiems vel nauji rupesciai, nauji klausimai: kaip įsikurti naujose ir neįprastose gyvenimo salygose, kur susirasti darbą, kaip uzgydyti zaizdas vel isardytų seimų smugių ir t.t. ir t.t.

2. PRIPAŽINTAS KOLABORANTU UŽ DIRIGAVIMĄ BERLYNE

Vienas Austrijoj lietuviu komiteto pirmininkas, p.M. buvo pripažintas kolaborantu už tai, kad 1941 metais dirigavo simpfoniniam koncertui Berlyne. Jis už tą "nusikaltimą" buvo atleistas is lietuvių komiteto pirmininko ir atleidimo rastas buvo taip parasytas, lyg kokiam didziausiam kriminaliniam nusikalteliui. Tik įrodzius, kad jis ne savo noru vyko į Berlyną diriguoti, bet buvo siunciamas Kauno Valstybines Operos Vadovybes ir kad tuo pat atveju jis dirigavo Pragoje ir kitose sąjungininkams draugingose valstybese ir, pagaliau, kad muzikos menas nieko bendro neturi su karo politika po didelių pastangų pavyko p. M. "issiteisinti" ir apginti D.P. teises. Bet noredamas ateity isvengti panasiu, neuztarnautu, nemalonumo p. M. is lietuvių komiteto pirmininko pasitrauke. Jo pasitraukimą lietuvių kolonija labai apgailestauja, nes jis lietuvių tremtinių labui buvo visa siela pasisventes, savo autoretetu, gabumais ir demostenisku iskalbingumu sekmingai apgindavo savo bendro likimo tautiečių garbę ir reikalus, o savo reprezintacinę išvaizda bei intelektualiniu pajegumu imponuodavo uzsienieciams. Jo nuopelnai uzstojant ujamus tremtinius, rasi ir buvo vienintelis pagrindas priskirti ji į baisiausiąją kolaborantų kategoriją. Cia reikia pazymeti, kad bendrai pabaltiečiai cia yra nemalonej Amerikos zydu tautybes pareigunei, kuri skreeninguose yra vadovaujamose pareigose. Ji daro įtakos net Kanados, Anglijos ir kitose tremtiniams verbuoti į uzjuri komisijose. Anglijos komisiją net pagrąsino imti vokiecius darbams, jei si darys kliutis sąjunginių ir neutralių krastų tremtiniams isvykti darbams į Angliją. Isviso zydai amerikiecių zonose yra labai previlegiruotoj padety ir tas neigiamai veikia į santykius su krikscioniais tremtiniais kas sukelia daznai nepageidautinus ekscesus.

3. SUTINKA GERIAU 10m. KALĖTI, BET NE GRĮŽTI KOMUNISTINĖN LIETUVON

Tremtiniams grąžinti į kilimo vietas yra vartojamos visokios skatinimo priemones. Net dovanojamos didziausios bausmes už tai, jei sutinka grįzti į Rusijos okupuotus krastus. Taip pora Riędo kolonijoj gyvenancių lietuvių darbininkų buvo teismo nuteisti už pirkimą pas ukininkus maistą po 6 menesius kalejimo. Teismas paskelbęs kaltinamiesiems sprendimą pastebejo, kad bausme bus dovanota, jei nuteistieji sutiks grįzti į sovietų okupuotą Lietuvą, bet kaltinamieji į tai atsake: "Mes geriau sutiktumem 10 metų sedeti demokratinių krastų kalejime, negu grįzti į komunistų rojų." Cia reikia pastebeti kad amerikiečių karinių teismo instrukcijoje yra vienas paragrafas, kur sakoma, kad už zmogzudystę tikslu apiplesti, tai yra patį sunkiausį nusikaltimą, skiriama didziausi bausme - prievarta grązinimas į savo tevynę, kuri yra rusų okupuota. Rusai sia amerikiečių instrukcija yra labai pasipiktinę, bet zinoma nepatogu del to kelti protesta,

nes perdaug dalykas išsiafišuotų, o antra rusai labai vertina kiekvieną pas juos grįžusią auką ir tam tikslui visas priemones jie pateisina. Keisčiausia yra tai, kad užjūry yra dar lietuvių, kurie patys savanoriškai remia komunistinį sąjudį ir rengia patys sau kartuves. Taigi, komunizmas yra išgydomas tik komunizmu.

4. MASINĖS D.P. SAVIŽUDYBĖS ITALIJOJ.

Belgų laikraštis Briuselyje "Libre Belgique" paskelbė šiurpulingą pranešimą apie sunkų susirėmimą Italijoj D.P. lageriuose 6, 7 ir 11 Pisoje, Riccione ir Bolognoje, kuris įvyko tarp Rytų Europos valstybių D.P. ir Britų kareivių. D.P. turėjo būti grąžinami į savo tėvynes, kurios yra okupuotos Sovietų Sąjungos. Vos tą paskelbus, tuoj pirmą dieną 20 tremtinių nusižudė. Per smarkų susirėmimą, kada D.P. vengė lipti į paruoštus vagonus, žuvo daug britų kareivių ir 50 D.P. Šią baisią žinią paskelbė daugelis Europos laikraščių ir beveik visi Austrijoj išeiną dienraščiai. Rusų tremtinių laikraščiai dar įsidėjo išsamesnius pranešimus su komentarais. Tarp kitko pažymėjo, kad to transporto vagonai buvo atidaryti Austrijoj, ir vagonuose kartu su gyvais rąsta sunešti nusižudžiusių ir persusirėmimą žuvusiu lavonus. Čia komentarai nebėturi vietos. Tik norisi paklausti: Quo vadis, demokratia? Kodėl taip niekinami tie idealai, už kuriuos milijonai kovojo ir savo gyvybes ant demokratybės aukoro sudėjo.

5. RUSŲ KOMUNISTAI NUSIMETA KAUKĘ

Rusai Austrijoj lyg šiol laikėsi palyginamai santurėti, bet paskutiniu laiku komunistų metodų pasireiškimai pradeda dažnėti ir bolševizmo veidas austrams vis daugiau išriškėja. Pradėjo dažnai žmonės dingti gatvėse. Ypač daug dingsta žmonių su rusiškomis pavardėmis, nežiūrint kokios valstybės pilietis jis bebutų. Taip dingo keli amerikiečių laikraščių korespondentai, amerikiečių karių suzadėtinės, vien tik kad jos turėjo slaviškas pavardes. Pora tokių dingimų yra pavykę išaiškinti. Suimtieji, kaip rusams įprasta, paprastai apkaltinami špijonažu, kurių gyvenimo dienos, tikriau tariant, kankinimo dienos, suskaitytos. Špijonažo paragrafai taikomi ir už susižiedavimą su amerikiečiais kariais. Dėl dažnų dingimų Vienoje, rusų sektoriuje, žmonės labai yra įbiginti ir nors judėjimas gatvėse nėra uždraustas, bet nakty šioj zonoj žmonių gatvėse nesutiksi. Anglų korespondentai iš Austrijos pranešą, kad rusų zonoje visi komunistai yra apginkluoti. Rusų zonoje veikia propagandistų komunistų kursai ir kad į juos patraukus kandidatu, jaunuoliams duodama dešimteriopai daugiau cigarečių, puikiausias maistas ir geriausias išlaikymas. Turint dar galvoj gatvių krikštinimą rusiškais vardais, pasisavinimą austriškų įmonių ir dvarų viskas rodo, kad rusai visai nemano iš Austrijos išsineštinti. Visos pastangos su jais susitarti del okupacinių dalinių atitraukimo iš Austrijos ir kitų užimtų krastų yra tik laiko ir pinigų aikvojimas.

Komunistinis elementas pasaulyje eina vienu frontu, gi demokratai dar vienas kita gnaibo ir iesko ne draugų, bet priešų. Čia yra maziausias nesusipratimas arba patamsių gaivalų suktos veiklos išdava.

Pasaulyje bręsta dideli įvykiai. Turės išsispręsti gyvenimo padiktuota dilema: pasaulį valdys arba nepažabota komunistų diktatūra arba laisvu žmonių demokratija. Be rungtynių vienas kitam vietos neužleis. Tose rungtynese nepaliks nuošaliai ir D.P., bet kilus gaisrui į juos bus paleisti pirmieji šuviai. Tad visi tremtiniai į ateitį žiūri su baime ir susirūpinimu ir laukia geresnių vilčių patekti užjūrin. D.P. yra perdaug jau iškankinti, išvarginti ir yra pasiilgę normalaus žmonisko gyvenimo ir darbo. Tad kur tik atsiranda galimybe kur nors išvažiuoti, tremtiniai daug nesirenka ir stoja į ilgas eiles prie emigracijos biurų durų. Emigruodami tremtiniai tik vienu pasiguodžia: Kaip bus, bet gal užjūry neteks nors badauti... Tie bent pramato kiek geresnes perspektyvas, kurie turi vilčių patekti į Jungtines Amerikos Valstybes, bet ir šiems daugeliui teks mokytis naujo amato, nors galvos jau prazydusios baltai.

PASTABOS

Komunistai rauda, kad Anglijos ir Amerikos, vardas labai nupuoles Europoje, girdi: "Jeigu Anglija ir Amerika nenustos šialpe Turkijos, ir kišiasi į Graikijos vidaus reikalus, tai ju vardas Europoje, nupuls iki žemiausio laipsnio". Kas kišasi į graikų vidaus reikalus, jei ne rusai? Jie ne tik visą komunistinią spaudą atsukia prieš graikus, bet jis iš Jugoslavijos, Albanijos ir Bulgarijos siuncią ginkluotu banditu gaujas, terorizuoti ramius Graikijos gyventojus. Graikija, budama is triju pusiu apsupta komunistų, nevalioja nuo ju apsiginti. Tad JAV ir Anglija, nutare teikti graikams moralinę ir materialinę pagelbą. Ir kad tai matydami Kremliaus tetušiai, nedrystu jos tiesioginiai užpulti.

Tai yra mielaširdingas darbas, o ne kišimasis į graikų vidaus reikalus! Nes graikai patys to praso. Tai visai nepalyginamai rusai elgesi pabaltijos krastuos. Jie įsiverže į Lietuvą, Latviją ir Estiją, sugalvojo klastingus rinkimus, paskelbe buk tos valstybes savo noru įsijunge į S.S.R... Dabar tuos krastus kolonizuoja, išvezdami jų gyventojus Rusijos gilumon, o jų vieton atvezdami rusus - istikimus savo tarnus.

O komunistai visą tai užtyli, arba teisina rusų naudai, jų šeimininkavimą Lietuvoje. Tai yra biauriausia išdavyste, kokia žmogus gali atlikti prieš savo tautą!

Kas link vardo nupuolimo; tai tikrai niekeno žemiau negali nupulti kaip rusų. Jų vardas netik Europoje, bet visam pasaulį nupuoles žemiau nolio. Tą mums puikiausia įrode masinis žmonių begimas nuo rusų. Bego, seni, jauni, dideli, mažI. Jie garai zinojo kad Vokietija bombarduojama is visų pusių, bet jie pasiryzo, geriau mirti, negu patekti rusams. Didesne dalis beganciujų nepasieke vakarų Europą. Kelių užsikimsimas ir vokiečių persekiojimas, suletino jų pasitraukimą, ir jie pateko rusams. Jų likimas apgailetinas. Dabar rusai visokiais budais stengiasi tuos žmones grazintis atgal. Komunistų spauda begediškais apgaudinejimais ragina juos grįžti atgal, bet visos ju pastangos veltui; tie žmones kartą patyrę ant savo kailio komunistiską režimą, geriau sutinka svetur mirti, negu patekti į tą tariamą rojų.

. . . . . .

"L. B." įrodinėja jugoslavų drąsą grįžti į savo tėvynę, sako: "Jugoslavų reakcine spauda jų neisgazdina del grįžimo į savo tevynę, jau antra grupe rengesi isvaziuoti". Matyt jugoslavų komunistai drasesni už lietuvių. Lietuviski komunistai tik reke kad kiti vaziuotu, o jie patis bijosi pagekti į Stalino Rojų. Prastas pavįzdys!

. . . . . .

Komunistai labai apgailestauja atžagereiviškos spaudos, sako: "Matyti kaip jei sunku gyventi nusistaciusei pries Sovietų Sąjungą". (atzagareiviską jie vadina visą, kuri ne komunistiška). As nesuprantu, ko taip bedavoti del kitų bedų? Rodos kad tai jiems kenkia. Bet tikrumoje, ne viena spauda nematyti tiek verkiant ir iš žmonių pinigų kaulinant, kaip komunistų. Tik jus paziurekite į "L.B." puslapius, ten jus matysite kiekvieną savaitę skalinant tas pats - kas kaip reme "L.B." Kas kiek aukojo "L.B." Krikstynose pareme "L.B." Vestuvese tiek suaukojo "L.B." Tiesiok, įkyru tą patį skąliti per istisas savaitęs. Už maziausią patarnavimą taip pat turi moketi, kur kiti laikrasciai tokių menkniekių savo skaitytojams nieko neskaito. Ir kiek viena pasitaikiusia proga rekia, kad kitų laikrasčių redaktoriai prisiplose is žmonių pinigų. Lietuviska patarle sako: zydas musa, zydas rekia. Patys plesia, patys rekia.

. . . . . .

Paskutiniu laiku komunistai susiriesdami nori įtikinti tikinčiuosius, religijos laisve Rusijoje. Kad kremliaus papuskos religijos link savo nusistatyma pakeite, tai tiesa. Bet jie ta nedaro delei tikinciųjų naudos. Jie tai daro savo propagandos skleidimui. Persekiodami religija, jie tik susidare sau daugiau priesų, o tikinčiųjų skaicius nemazejo. Tad jie sugalvojo įseiti. Ismokino savo agentus eiti dvasiškių pareigas, ir jiems leidzia laisvai agituoti už Stalino politiką. Bet kurie dvasiškiai atsisako tarnauti Stalinui, tokius tuojau sulikviduoja.

Man teko kalbėti su viena įpata nesenei atvykusia iš Lietuvos; ir štai ka jis tokiu klausimu papasakojo. - Užėjus bolševikams, prasmatnių vietų užsidarė ir gyvenimas pasidarė labai niurus, tai tankiau nueidavau į baznycia. Ta tuojau pastebėjo budri komunistų akis, ir ji vienas perspėjo, girdi; "Tu esi įtartas, pertankiai lankaisi baznycioj, jei nesiliausi, busi deportuotas". Vot, tau ir tikėjimo laisve. Tikėjimo atžvilgiu, jie netaip paiso tu prasčiokų, bet labai saugoja inteligentus.

- Algis -

STALINAS SUMOKĖJO HITLERIUI "30 GRAŠIŲ" UŽ LIETUVOS IŠDAVIMĄ.

NEW YORK (LAIC) - Amerikiečių spauda nepastebėjo tulų papildomų davinių apie Stalino dalybas su Hitleriu: švedų spauda paskelbe tam tikrus dokumentus, kuriuos apibūdino "H.B." tremtinių laikrašty "Tėviškės Garsas" (Schweinfurt, Nr. 76, s.m. birželio 12 d.).

Autorius rašo:

"(1940 m. birželio 15 dieną) sovietų kariuomenė sustojo rytinėje Nemuno puseje ir ne viename taske Nemuno neperžengė. Pirmąsias tris dienas po Lietuvos okupacijos Suvalkija nebuvo maciusi ne vieno rusų kareivio. Anuomet tas issauke visokių spėliojimų. Dabar reikalas visiškai aiškus. Lietuva į vakarus nuo Nemuno sovietų įtakos sferai nepriklause. Užėmus Suvalkiją vien jega grese konfliktas su Vokietija. Tad tos trys dienos ir buvo skirtos su Vokietija susitarti. Iš švedu spaudoje neseniai pasirodžiusių dokumentų aiskeja, jog vokiečiai Suvalkiją rusams pardave už tam tikrą pinigų sumą. Pagal vienus saltinius rusai už Suvalkiją sumokeję Vokietijai 100 milijonų dolerių, pagal kitus tik 30 milijonų dolerių. Kaip ten bebutų, dvi didžiosios valstybes prekiavo nepriklausiusiomis joms žememis ir kiekviena is jų aiškiai žinojo, jog šis prekybinis susitarimas tera tik laikinas, kad jį ateityje tures pakeisti realių jegu santykiai. Po trijų dienų nuo Lietuvos okupacijos pradžios sovietų kariuomene perzenge Nemuną."

KODĖL JŪS NEVAŽIAVOTE NAMO ?

Rašo: Leonas Girinis.

Išgirdau Tave kalbant lietuviškai geležinkelio stoty. Puoliau su džiaugsmu paspausti dešinę apiberdamas simtais klausimų. Bet, Tu manęs nesupratai. Neaiski Tavo laikysena ir skaudus klausimas mane nustebino ir atstume.

-Kodėl jūs nevažiavote namo?

Kągi galėjau tada atsakyti tau, gerasis tautieti? Suspausta širdimi laukiau traukinio isejimo. Nors ir po daugiau laiko, siandie rašau keletą žodžių. Žinau, kad šiuo trumpu laiškeliu negalesiu pilnai atsakyti į Tavo užklausimą, taip pat nesiimu pilno išnagrinejimo mano čia atsiradimo priezasties. Tenorejau paprašyti Tavęs, nebeklausti šio taip skaudaus klausimo kitų, bendrojo likimo tautiečių, pravažiuojančių pro Tavo stotį.

Atvažiavo jie čia ne nuotikių ir lengvo gyvenimo ieškodami. Nė vienas iš jų tevynes neįsižadejo ir neįsižades.

Rašau Tau, bet ar Tu mane suprasi?

Didesnioji mūsų dalis buvome priversti "parduoti" tėvynę savo noru. Kiti ją "pardavė" 1940 metais, ir dabar "tebeparduoda" isvykdami į Sibiro taigas be sugrįžimo. Bet ar Tu žinai gerasis tautieti, kaip jie ir mes "išsižadejome" ir kokia kaina "pardaveme" tevynę? Gaila, nebegalėjau tada Tau stotyje daugiau kalbeti, krutinę spaude kartus nusiminimas, o asaras akyse slėpiau nuo Tavęs, žmonių ir savęs.

Atsimenu 1940-tųjų metų karštas birželio mėnesio dienas. Prekiniai traukiniai riedejo iš Lietuvos į Rusijos gilumą. Pro geležimis apkaltus langus verzesi verksmai moterų ir mazamečių vaikučių. Vyrai buvo vežami atskirai ir su dideznemis apsaugomis. Traukiniai stotyse tesustodavo, kai daugiau uztroskusių žmonių (lavonų) tekdavo iškelti is vagonų. Tokių budu raudonieji "išvaduotojai" norejo sunaikinti tautą, balsavusią už savanoriską prisijungimą.

1940 metų karas laikinai sustabdė "išvadavimą". Bet naujiesiems, rudiesiems okupantams taip pat mes pasidareme reikalingi atstatyti ju griuvanciam karo ūkiui. Pasipriesinome. Jiems tepasisekdavo mus pagauti po vieną ir tai tik miškuose, bažnyčiose, netiketai - namuose.

1944 metais viską naikinantis karas vėl ėjo per Lietuvos žemę. Atsimenu kaip siandie. Aplink dundėjo patrankos, dege kaimyninės sodybos. Stovėjau nedideliame numyletos teviškės kieme. Prie kojų mazas kelionės rysulėlis, rankose prilaikiau verkiančią jaunąją sesutę. Senutė mama per asaras žegnojo ir laimino:

-Bėk vaikeli, bėk. Tu dar turi gyventi, tu dar grįši, tu juk niekad neužmirši šio kiemo. Aš, aš liksiu čia. Čia musų gryčia, ten kryžius... As kasdien melsiuos už tave. Buk geras visiems žmonems... Bėk vaikeli b...

-Mamyt juk aš tik trumpam, baigsis. Aš vėl. Vėl skambės mano dainos berzyne ir lankose... Ir jei buciau tada jos veide ir asarose žinojęs, kad tokie laiko ir ploto laiptai mus perskirs ...

Prie beržyno vėl sustojau. Kulkosvaidžiai tratėjo dar arčiau. Senutė mama tebestovejo kieme. Gerasis tautieti, ar galeciau tau žodziais pasakyti, kad tada daresi mano krutineje ir kokia kaina aš pardaviau teviskę.

Už beržyno įsijungiau į bėgančiųjų masę. Aš ir šie žmonės bėgame palikę viską, viską kas yra brangiausia. Ar Tu suprasi nematęs bėgančių žmonių jūrą? Jie bėgo, kaip romenai senoveje nuo baisiojo Atilos laukines kariuomenes gaujų. Poetas rase:

Mačiau kaip minios darė kryžiaus ženklą prie Eitkūnų
Kaip senelis spaude žemių saują prie krutines
Motina suzeista dar nesesavo sūnų
O sieloj kažkas gailiai skundes; juk liekam be tėvynės.

* * * * * * *

Tik vacinei Vokietijai pelnytai pralaimėjus karą turėjau galimybes pažinti tikrąjį demokratinį teisingumą. Šiandie neįsivaizduociau, kas būtų įvykę jei ne U.S.A., Didz. Britanija, Canada ir kiti demokratiniai krastai nebutų istiesę mums, benamiams skubią pagalbos ranką.

Du metus išgyvenau Vokietijos benamių stovyklose paženklintas D.P. raidemis. Kasdien troškau kiek galint greičiau iseiti, dirbti, buti naudingam tautai, žmonems ir sau. Už tai ir nenuostabu, kad betkuriam demokratiniam krastui praverus durys verziausi į ju komisijas visada save girdamas. Pasirinkimas didelis, o durys pradaramos mazam skaiciui. Laimingieji atsisveikina, liekantieji praso jų nepamirsti.

Nedidelė mūsų saujelė pasidėjo skurdžius savo kelionės ryšulelius ant Canados zemes kranto. Laisvojo krašto spaudos atstovai mus fotografuoja, stato klausimus, o veliau raso: "Jie mazai kalba" "Blogai apsirengę" "Į mūsų klausimus atsakynėja santuriai" "Namo grįžti atsisako". Kągi galėjo šis išvargintas, apiplėštas, benamis atsakyti spaudai ir Tau, gerasis tautieti, geležinkelio stoty? Tik viena: Kas nepažįsta sovietines santvarkos, kas klauso jos penktosios kolonos, vedamos melagingos propagandos, kas nezino apie Sibiro milijonines koncentracijos darbo stovyklas, tas ramia sązine gali klausti: "Kodel jūs nevaziavote namo".

VĖJELIS KYL'

Vėjalis kyl', bangelės už',
Kilk Lietuvon, laiveli:

Ten mylimoji tėviškė,
Ten lauk manęs teveliai.

O jūrėn, merguželė, žvelk,
Ar nematyt laivelio?

Tik bėk, laivel', plauk Lietuvon
Ten lauk manęs tėvynė.

Sparneliais lėkčiau Lietuvon
Per tolimąsias jūreles.

- Varijantas iš Traviatos.-

PIRMIEJI ĮSPŪDŽIAI KANADOJE

Geležiniai laiptai net skambėjo nuo būsimųjų lumber menų skubių žingsnių, visi kiek įmanydami skubėjo į denį-laivo kapitonas garsiakalbiu paskelbė, kad už pus-valandžio būsime Halifaxe. Laivo denyje mus ištiko nusivilimas, nes jūrą denge taip tirsta migla, kad nuo laivo borto vos buvo galima įžiureti ir vandenį.

Bet saulė kilo vis aukštyn ir miglas greitai sklaidėsi. Netrūkus saulės spinduliai akinanciai tviskėjo vandenyno bangose. Sumisusiais jausmais stebėjome vis ryškėjantį Kanados krantą: charakteringas šiaurės reginys, vaizdingas uolas staciai besileidžiančios į jūrą, virš jų tamsus spiglinocių miškas. Širdis virpėjo - argi tai mūsų naujasis Krastas, koks likimas mus laukia šiame melsvuose toliuose paskendusiame krante?

Laivo komanda veikė mikliai ir greitai ir netrūkus mūsų laivas stovėjo prie krantinės priešpat impozantiską muitinės pastatą. Virš jo didžiulėmis raidėmis parašytą "Welcome in Canada". Bet tai-tik saltos metalines raidės, viskas sakyta sakė, kad atvykome į tolimą ir visiems mums labai svetimą krastą. Krantineje nebuvo matyti nei vieno žmogaus...

Toliau viskas vyko taip greitai, kad panašiems svarstymams nebebuvo jau laiko. Daugybė didžiuleje saleje susodintų imigracijos komisijos valdininkų skubiai uzantspaudavo mūsų dokumentus. Už muitinės pastatų jau stovėjo du kelionei paruosti traukiniai. Vienas jų turėjo pusę čia atvykusių vyrukų nugabenti į Abitibi, gi kitas visus likusius į Valorą, kurios žemėlapyje mums nepavyko rasti. Aš pats, kartu su 149 savo tautieciais patekau į Valoros traukinį.

Bežiūrinėjant traukinio įrengimus, kurie daug kuo skyrėsi nuo Europoje įprastųjų, mūsų traukinys taip energingai pajudėjo, kad daugelis vos neišsvirtome iš kojų. Prilipome prie langų - kaip atrodo toji Kanada? Taip maža iki šiol apie ją tebuvo girdėta ar skaityta.

Pradžioje - nusivilimas. Mediniai ir dažnai sukrypę telefono liniju stulpai, geležinkelio linija menkai tepriziūrima, niekur nematyti to smulkmenisko rupestingumo, su kuriuo Vokietijoje kiekvienas darbas padaromas iki pat galo. Namai - visur tik mediniai iš oro pusės apkalti lentelėmis, visai panašiu budu, kaip daug kur Lietuvoje yra dengiami stogai.

Bet tolyn bevažiuojant keičiasi nuotaikos ir pradedame vis daugiau pamilti beganti pro mus krastą, pastebime svarius ir jaukius niestukus, spindincias bažnyciaš. Daug kas naujo, dar daugiau naujai statomo - stipriai kylancio krasto vaizdas.

Montrealyje mūsų traukinys stovi apie pusvalandį. Kaž kas kaž kur girdejo, kad Montrealyje yra lietuvių ir meš pasipyleme po stoties peronus tikedamiesi, kad gal but kas nors iš vietos tautiečių atvyks mūsų pasiziureti. Deja, nieko nera. Mane uzkalbino graziai apsirengęs ponas, klausdamas ar mūsų transporte nera latvių. Paaiškinau, kad šį transportą sudro tiktai lietuviai ir ukrainieciai ir užklausiau ar jis nieko nera girdejęs apie lietuvius Montrealyje.

- O kaip negirdesi! - nusišypsojo latvis. - Čia jų yra virš penkių tūkstančių, jie turi savo bažnycias, organizacijas, rodos ir laikrascius. As girdejau, kad vietos lietuviai rengesi jus sutikti ir negaliu suprasti, kodel jų čia nera. Greiciausia, jie yra suklaidinti traukinio atvykimo laiku.

Traukinys vel rieda pirmyn, gi mes apgailestaujame šį nesusipratimą - taip butų buvę įdomu pamatyti Kanados lietuvius!

Ko toliau - vis mažiau matyti gyvenamų vietovių. Abipus geležinkelio nepertraukiama žalia juosta tęsiasi miskai. Bet nematyti čia tos veslios, linksmai osiancios lietuviškos girios, vaziuojame per skurdzius siaures miskus.

Ketvirtą keliones dieną, 10 valandą ryto, mūsų traukinio lokomotyvas paskutini kartą sušvilpe - Valora. Linksmai šviete mums dar nezinoma didele ir balta Kanados saule, net akys raibo po trijų dienų traukinio sutemų. Pasirodo, Valorą sudaro keturi ar penki dailus mediniai namukai, is visų pusių apsupti miškų. Bet tai dar nera mūsų keliones galas, laukiame transporto mašinų, kurios mus nugabeno į Great Lakes Paper Co., 307 misko kirtejų stovyklą, esančių 15 mylių atstu nuo Valoros.

(BUS DAUGIAU).

Dainuok, linksma, jaunyste,
Dainuok, dainuok, dainuok!
Gyvenimas negrįžta,
Žinok, žinok, žinok.

K. Bradūnas.

TORONTO ŽINIOS

KUNIGAS KULBIS GRIŽO APLANKĖS LIETUVIUS KANADOS MIŠKUOSE.

Sekmadienį, rugsėjo 7 d., liet. parap. salėje buvo suruošta parapijiečių kun. Kulbiui arbatėlė. Jisai ką tiktai grįžo aplankęs 3 kempes, kuriose randasi nemažas skaičius lietuvių. Kunigas Kulbis labai smulkmeniškai apipasakojo savo įgytus įspūdžius, kurių klausesi didelis būrys lietuvių. Kada pasakė, kad naujai atvykę žada po trijų mėnesių gauti atostogas ir atvažiuoti į Toronto sykiu su torontiečiais Kučias valgyt, tai visi salėje pradėjo smarkiai plėšti. Jisai taipgi papasakojo, kad atvažiavę lietuviai visiškai pakeitė barakų vidujinę išvaizdą. Kur pirma buvo nešvara, dulkės ir bendrai apsileidimo žymes, tai dabar vaizdas visai kitas!

Naujai atvykę lietuviai pasidirbo stalelius ir pasistatė juos tarpe lovų, papuosė juos tautinemis veliavelemis; kiti gi šventųjų paveikslais. Darbininkai, kurie pirmiau gyveno tuose barakuose, negali atsistebėti jaunųjų lietuvių sugebėjimu ir švaros palaikymu.

- O kai man mišias laikant užtraukė "Pulkim ant kelių," tai net Kanados miškai tarytum verkt pradėjo, - sako kun. Kulbis. Pamaldas baigė sugiedodami Lietuvos himną.

Kun. Kulbis aplankė 2 kempes prie Valoros 305 bei 307 ir Regan 24.

Vienoje iš minėtų kempių senieji darbininkai (jau paraudę) matyt, norėjo isprovokuot naujokus, sakydami, kad buk toj ir toj kempej naujai atvykę "sukilo," reikalaudami geresnių sąlygų ir t.t. Bet lietuviai raudonukų triksus tuoj suprato ir nesidavė suklaidinami. Bravo jums, jaunuoliai, už jusų apsukrumą!

- J. Yokubynas. -

. . . . . .

LIETUVIAI TORONTO FESTIVALYJE

Nuo birželio 8-tos ir iki 15-tos, Toronto Art Galerėjoj, vyko įvairių, Kanadoje gyvenančių tautų, liaudies festivalis, į kurį, per Lietuvos Gen. Konsulą, gerbiamą G.L.P. Grant-Suttie, buvo pakviesti ir lietuviai. Toronto patriotinę lietuvių visuomenę, festivalyje atstovavo "Ausros" choras, vadovaujamas Pr. Motiejūno ir pianisto Liudo Počiaus; gi lietuviškų rankdarbių meno parodelę suorganizuot, buvo pavesta Genovaitei Yokubynaitei.

Tautų liaudies festivalių sumanytoja, organizatorė ir vedėja Kanadoje, yra ponia J.T. McCay, kuri jau prieš kiek metų pradėjo juos ruošti Vancouvery B.C., ir ten berods kas met dabar ruošiami, bet Toronte, tai šiais metais iš viso pirmutinis.

Ponia McCay, aukštai vertindama paskirų tautų meną, papročius ir bendrą tautų sugyvenimą, lankosi ir Jungtinių Amerikos Valstybių ruošiamuose festivaluose ir tokiu budu, jai tenka susitikti su plačiai Amerikoje žinoma "Ateities" šokėjų grupe iš Chicagos, ir su jos puikiu mokytoju Vytautu F. Beliajum, kuris yra giliu žinovu įvairių tautų šokių, jų tarpe ir orientalių. Taigi, ponia McCay, taip susižavi chicagiečiais šokėjais Amerikos festivaliuose, kad ruošdamos Toronte, ji užkviečia šią grupę čia dalyvauti ir p. Beliajui sutikus su savo grupe atvykti - ji kreipėsi prie G. Yokubynaitės, prašydama kad gal Toronto lietuviai, grupės narius priimtų į savo namus svečiais ir tokiu budu suteiktų jiems malonesnio jausmo būnant svetur o taipgi palengvintų finansinę naštą.

Ir taip, besiruošiant čia vietoje ir besikeičiant susirašinėjimais su besiruošiančiais chicagiečiais, galop sulaukiame paskutinių žinių, kad "Ateities" grupės šokėjų tegali atvykti 12 ir mokytojas p. Beliajus, su prašymu, kad vietoje parinkti 2 vaikinus ir 2 mergaites, kurie tures papildyti nekurių šokių sąstatą. Viskas sutvarkyta; torontiečiai su žingeidumu ir nekantrumu laukia tų taip garsių ir mylimų šokėjų ir birželio 6 d. vakare, sulaukta: p. Beliajaus; akordionisto ir programos vedėjo p. R. Brazausko ir studento Viktoro Kaupo. Šis ankstyvesnis atvykimas buvo del to, kad p. Bieliajus susitare su savo pusbroliu montrealiečiu p. Skrupskiu ir malonia ponia, čia Toronte susitikti pirmam pasimatymui po 25 metų. Rytojaus dieną, pasimatymas, jautrus ir malonus įvyko, o vakare, jau apie pusiaunaktį, vaziuojam stotin, likusių dešimtį šokėjų pasitikti. Liūtis baisi, vairuotojai veik namato kur vaziuoti, bet kas čia paisys kai iš taip toli ir tokie brangus sveteliai atvaziuoja! Traukinys veluoja veik visą valandą bet galop pamatom kruvon susispietusį būrį jaunų dailių vyrų ir merginų; tartum bijotų jie ko? O juk nenuostabu, jie gi svetimon šalin, Kanadon atvyko, kuri kai kurių amerikiečių vaizduojamasi kaip šiaurės, pusiau indėnų apgyventu krastu ir t.t. Net ir mums, tikriems lietuviams prie jų priejus, jie vis dar tartum netiki kad tai Kanada... tik kai pamato savo majestro - Vytautą Beliajų, tik tada jų visų veidai nušvinta. Majestro džiaugiasi kad jo šeimynele laimingai atvyko ir tą džiaugsmą išreiškia kiekvienos mergaites pabučiavimu veidan ir rankos paspaudimu kiekvienam vaikinui. Gražu, teviška, širdinga -

kaip norit manykit, bet tikrai gražu, kai pamatai būrį jaunimo taip graziai susiklausantį, taip disciplinuotą ir tai Amerikoje! Paslaptis - pamaniau, kur nors paslaptis to viso susiklausymo yra. Nenoriu cia Amerikos įzeisti nes disciplinos pamegimo atžvilgiu Kanadą lygegreciais beveik reiktų statyti, bet isgyvenusi cia 20 metų, visvien, negaliu pripažint kad ji cia megiama ar jos cia visai nereiktų; ir del to, sios grupes elgesys, suzadino many nepaprastą zingeidumą, kurį, jiems cią bebuvojant, tik dalinai patenkinau, bet kad galutinai tą paslaptį suzinojus, matomai turesiu Chicagon kai kada nusibelsti ir gerokai sian ir ten pažvelgti. Taip mokytojo, kaip ir šokejų psichologiją pagvildenti.

Bet jau perilgai vargšus svečius stotyje laikau... Taigi susėdam į automobilius ir visi traukiam vienon vieton - pas p.p. Dervinius kur ponia Derviniene, paruošę pirmas ir labai puikias, svetelíams, vaises. Is cia, visi buvo isskirstyti nuolatinio apsistojimo vietosna, būtent: V. Semaška ir Petras Dauzvardis - Kudrevcevų ir H. Žarškos namuose; Stella ir Julia Kaupaites - Bernatonių globon; R. Brazauskas ir R. Trejonis - pas Dervinius; B. ir T. Samaites - pas Grubevicius. J. ir F. Jania - pas Gudziauskus ir S. Samaite - pas Beinorius. Visų jaunuolių pasitikimui ir isveziojimui po buveines, taipgi daznam reikalui pasitaikius per istisą Festivalų - transportacija aprupino: J. Samulevicius, A. Kudrevcevas, J. Gudziauskas, J.Grubevicius ir A. Simonis.

Sekmadieny, birželio 8 d. 3:00 val. p.p. buvo oficialus Festivalio atidarymas, su kalbomis ir muzikale programa, bet reguleri visos savaites programa prasidejo tik pirmadienio popiety. Sakau reguleri nes joje buvo nustatyta tam tikra tvarka, sulyg, kurios, tam tikros programos dalys, buvo kartojamos kasdien. Į jas įejo: Chief Oskenonton - Mohawk kilmes indenas, kuris budamas auksto isimokslinimo zmogus ir turys gerai lavintą ir grazų baritono balsą, sudare grazią pradzia kasdieninems programoms, kurios buvo skirtos pradzios mokyklių vaikams ir buvo pildomos 4 kart kasdien, 2 kart ryte ir du kart po pietų; Seke Quebeco prancuzų jaunuolių grupe "L'Ordre de Bon Vieux Temps" kuriai vadovavo jaunuolis Jacques Archambault, jie pilde dainas ir tautinius prancuzų sokius; keli mazesni pavieniai numeriai ir tada, komentatore ponia Emeline Chong, (kuri nuo mikrofono neatsitraukdavo dienomis ir vakarais) perstatydavo lietuvius, kaz-kodel apsistodama prie jų ilgiau, apibudinant lietuvių tautos savybes, meilę menui, ypac dainoms ir sokiams ir kad jie net po sunkaus darbo dienos, megsta susirinkti ir sokti, dainuoti... Ir stai cia jie, lietuviai sokejai! - pakeltu balsu susukdavo ponia Chong, o pro prasiskleidusius portierus gilumoje scenos įzingsniuodavo pora uz poros, ratu, su Ronaldu Brazausku - akordionistu ir praneseju priekyje. Šokejai susiformuodavo pirmąjam sokiui, o R. Brazauskas, prieidavo prie mikrofono, (scenoje) pasveikindavo publiką ir apibudindavo šokį kuris seke. Ronaldas turi įgimtą talentą scenai ir mikrofonui, jo judesiai artistiški, jo balsas svelnus, kalbos dikcija nepaprastai aiski ir maloni, taip kad Ronaldas, pasiimdavo visą publikos demesį ir nukreipdavo ten kur norejo - tiesiog į sokejus! O sie gi taip įdomus... tautiniais rubais, siaudinem skrybelem, mergaites ivairiaspalvem pakalkom ant galvos, o jų rubų spalvingumas ir taip svelniai suderintas. Apatninkai apmegzti placiais mezginiais ir ypac gauna grazaus pasirodymo kai soka "Rugucius", nes

sijonų vienas šonas būna pakeltas ir užkištas už juozmens.

Kanadiečiai, ar kitaip sakant Toronto angliškoji publika, pirmą kartą išvydo lietuvius tautiniais rūbais ir šokant tautinius šokius ir jie buvo taip sužaveti, kad lietuviai gaudavo didžiausias ovacijas, ir gražiausius atsiliepimus vietinėje spaudoje. Esą lietuvių šokiai atsižymi originalumu ir meisteriškai išpildyti.

Dalyvaudami dieninėse programose, ateitiečiai pildydavo po 5-6 šokius, 4 kartus per dieną, tas sudarydavo virš 20 šokių kasdien; be to, pirmadienio, treciadienio ir penktadienio vakarais, jie irgi šoko. Iš to galima spręsti kaip atsidėjusiai ir sunkiai jie savo rolę pildė, o jeigu dar paimsim domėn karštą orą tai visiską atsidavimą jų pasiimtai rolei turetum pripažint! Neveltui Festivalio vadovybė, skyrė po 15 dol. dovaną kiekvienam šokėjui p. Beliajaus grupėje ir taipgi prancūzų grupei, kad bent tuo prisideti prie jų kelionės išlaidų ir parodyti nepaprastą pasitenkinimą jų pildytais šokiais.

Chicagiečiai šokėjai pildė sekamus šokius: "Rugučiai" "Mikita" "Kubilas" "Malunėlis" "Dzukų Polką" "Voveraitę" "Lenciugelį" "Blezdingelę" ir "Oželį".

"Oželį" šoko Petras Daužvardis ir Vincas Šamoška. Šis šokis sukeldavo ypatingo susidomėjimo ir entuzijazmo vaikuose ir programai užsibaigus, kada vaikai eilemis sustatyti turėdavo eiti per pavilijonus kad perziurėjus dailės parodą, kurią įvairios tautos tikrai puikiai vaizdavo - atrodė kad jų visų didžiausis susidomėjimas buvo, kaip išmokti "Oželį" šokt! Ir taip, prie lietuvių pavilijono, kur ir šokėjai susirinkdavo, vaikai sustodavo ir uždūodavo įvairių klausymų apie "Oželį" o mergaitės, reta kuri praeidavo nepalietusi p-lės Sofijos Samaitės kasas, kurios jai šokant kabodavo priekyje žemiau kelių. Taip, tą žavi gentonplaukė, buvo savotišku papuosalu scenoje! O čia vel sulaikydavo miniais vaikų ir uzblokuodavo eisena tolyn ir jau po pirmo seanso lietuvių pavilijonas gavo pastabą, kad vaikų "nevilioti"... Ir taip ištisą savaitę, tūkstančių vaikų akys buvo labiause atkreiptos į lietuvius šokėjus ir jų širdelės vire didžiausiu pasitenkinimu jie klausinėdavo apie tuos niekad nematytus rūbus, kas juos padarė ir pagaliau neatsitraukdavo, kol negaudavo autografijos. Pasitaikė nemazai ir lietuviukų, jie su pasididžiavimu, prasiskverbę per minia vaikų, persistatydavo: As irgi lietuvis ar lietuvaitė! O netoliese pasitaikę mokytojai prieję pastebėdavo, jog lietuviukai yra jų geriausiais mokiniais. Iš šalies tą viską stebint, aiškiai galima buvo matyt, jog šių jaunų žiurovų entuziazmas, žymiai sumažino šokėjų nuovargį ir suteikė jiems naujų jėgų.

Džiaugėmės ir mes Toronto lietuviai, kad toli nuo tėvų šalies, gimęs jaunimas, taip graziai Lietuvos vardą garsina, o taipgi suteikė grazų lietuvisko meno pavizdį musų Toronto jaunuoliams.

Iki šiol čia lietuviškus šokius šoko tik mergaitės, vaikinai buvo sunkiai įkalbinami, bet pasitaikius šiai progai, kai "Ateities" grupė ne visa galėjo atvykti tai kelioms sokiams buvo pakviesti pagelbon: Vanda Dervinytė, Janė Grinskaitė, Meldazis ir B.J. Yokubynas. Šie du jaunuoliai buvo suzaveti sokimu, o kiti kurie tik stebėjo - gailėjos kad ir jiems neteko šokti. Taigi tik geros progos reikia o musų jaunuoliai bus gerais šokėjais.

Kaip pradžioje minėjau, "Aušros" choras irgi dalyvavo, pirmadienio ir penktadienio vakarais. Abiem vakarais pilde po tris dainas ir graziai Toronto lietuvius atestavo. Visos choristes devejo tautiskus rubus ir tas suteike labai grazų vaizda. Vietineje spaudoje apie chorą keliais atvejais buvo graziai atsiliepta.

"Aušros" choristai, buvo surengę susipažinimo vakarą chicagiečiams šokejams, kuris įvyko pas p.p. Liudą ir Petricią Pociuš, treciadienio vakare, o Festivaliui usibaigus, šokejai dalyvavo "Aušros" choro koncerte, kuris įvyko birželio 15 d. vakare, o rytojui, t.y. sekmadieniui, buvo pakviesti garbes svečiais choro bankietan; gi to pat sekmadienio vakare, išlydejom chicagiecius šokejus namo, isskiriant Viktorą Kaupą ir Ronaldą Brazauską, kurie pasiliko Toronte dar vienai savaitei atostogų, o Vytautas Beliajus jau buvo išvykęs penktadienio vakare, tuojaus po programo gelerejoje, kur jo šokejų grupes programa buvo užbaigta su "Blezdingele" ir kada Ronaldas išreiskęs padeką Torontui, pasake tik iki pasimatymo, nes esą kaip blezdingeles rudeny isskrisdamos, tikisi pavasary sugryzti - taip ir mes esą tikimes kai kada Torontą aplankyti. Tas issauke publikoje milziniškas ovacijas. Širdis tirpo is dziaugsmo, matant ir girdint, kaip mazytes Lietuvos atstovai sutinkami ir palydimi kulturingoje ir laisvoje tautoje ir kartu liudna daresi, kad ten anapus okeano barbariška meska, be pasigailejimo naikina taip gabią ir tik laisves trokstancią lietuvių tautą... Sakoma, kad Liaudies Festivalai rengiami tam kad tautos viena kitą suprastų ir kad graziai, be karų ir kraujo pralejimo apseitų; tik gaila, kad meskos Festivalių nelanko o jeigu ir atsilankytų tai tik vieną zinotų: pagrobti ir sunaikint...

Baigdama, noriu ir aš išreikšti savo širdingą padėką p.Vytautui Bieliajui ir "Ateities" grupei už jų šokius ir malonią pazintį su jais. Iki pasimatymo.

- Maria F. Yokubynienė. -

KRITUSIEMS ŠAULIAMS

A. Vaičiunas.

Kovoj Jūs jau žuvot, mieliieji draugai,
Garbingi didvyriai, tevynes sargai.
Jūs matete tekancios saules varsas,
Pajutote skriaudas, nelaimes visas.
Lavonais nuklojom visus kelius,
Krauju nemazgojom griovius, takelius.
Į laisvę mes zengiam, kur saule sviesi,
Negąsdina priesai, mirtis nebaisi.
Nevystancių lapų vainikus pinu,
Kartu su sesutems kapus dabinu.
Garbe jums tebuna, pirmieji sauliai,
Kurie taip Lietuvą mylejot giliai.

MONTREALO ŽINIOS

NAUJI TAUTIEČIAI

23 d. rugpiūčio, Windsor Stoti, atvyko būrelis Lietuvių iš Vokietijos, kurios sutiko skaitlingas būris Montrealio Lietuvių.

Atvykusieji nustebo pamatę savo mylimus tautiečius belaukiančius. Jų tarpe prasidejo pasikalbejimas, atvykusieji teiriaujasi apie Canadą; Montrealieciai apie pavergtą Tevynę Lietuvą. Jie nupasakoją pergyventus vargus belaisvių stovyklose ir kas dabar dedasi Lietuvoj tiesog šurpu darosi. Tas laikas taip greitai prabego, lig būtų keletą minučių. Pradejo skirstyti vienus į vakarus, kitus į Torontą.

Į vakarus, traukinys sujudejo sunkiai atsidūsdamas, veždamas mūsų brolius ir sesutes į jiems paskirtas vietas. Atsisveikinimas tesesi ilgas, pakol traukini buvo galima matyti.

Į Torontą, traukinys išvažiavo keletą minučių vėliau. Montrealo Lietuviai atsisveikino ir palinkejo geriausios laimes ir pasisekimo antroje Tevynej Canadoj.

Lai gyvuoja Lietuviai ! ! !

- Biržietis -

MŪSŲ SVEČIAI.

Šia vasara, mūsų koloniją aplankė labai daug amerikonų.

- Kun. Dr. A. Deksnis, St.Louis, Ill., lietuvių parapijos klebonas, vyko į Ste.Anne de Beaupre, kad Sv. Onos dienoje (26 d. liepos) aplankyti stebuklingą vietą. Ta progą važinejo per Canada ir toliau tese kelionę Suv. Valstijose. Keliones draugą pasieme p. A. Navikevičiu ir abu turejo linksmas atostogas.

- Canadoje lankėsi: Montreal, Quebec, Ste.Anne de Beaupre, Gaspe miestuose, taipgi New Brunswick, Nova-Scotia, Prince Edward Island provincijose.

U.S.A. aplankė miestus: New York, Brooklyn, Providence, Washington, Pittsburg. Valstijes: Virginia ir Maine. 5 d. rugpiucio dalyvavo "Kunigų Vienybes Seime", Marijanapoli Thompson, Conn.

Atvykę į New York abu kelionės draugai persiskyrė, p.A. Navikevičius sugryžo laimingai į Montrealą o Kun. Dr. A. Deksnis toliau nukeliavo.

- P. O. Burokienė (Bandžiutė) iš Cambridge, Mass., su savo šeima, viešėjosi pas savo Mamytę ir gimines.

- P. P. Gricius iš Detroit, Mich., su savo žmona ir šeimynėle, neužmirštą aplankyti savo dėdę Joną Gricu ir dar užėjęs į "N.L." redakciją įteikė auką $5.00 taip kaip P. Waskis is New Haven Conn., aplankydamas musų administraciją paaukavo $5.00. Aciu abiems labai širdingai.

- P. A. Nuobara nesulaukdamas savo dukrelės Helenos (Vaitkuvienės) ir anukes Karolinos sugryztant į New York, atvaziavo jų parsivezti ir kartu aplankyti pažystamus.

Visi svečiai laimingai sugryžo į savo namus. Linkeme geriausių pasekmių.

- - - - - - - - - - - -

JUBILĖJINIS POBŪVIS.

Vargonininkams ponams K. Žižiūnams jų draugai 9 d. rugp., šeštadienio vakare, surenge 20 metų vedybinio gyvenimo surprise parę. Ponai J. Paznokaiciai atėjo kiek anksciau, issivede juos ant prisakinių gonkų, o kiti pokylio dalyviai suėjo vidun per užpakalines duris. Susitaise stalus, susidejo valgius ir gerimus, kuriuos prisiruosę kartu atsigabeno, ir tik tada pasauke pp. Žiziunus į vidų; įėję vidun tikrieji seimininkai begalo nustebo, radę pilną stubą svecių ir apkrautus stalus. Kai pasodino juos prie stalo, kur stovejo bukietas is 20 rožių ir gere tostą už jų sveikatą, linkedami jiems ilgiausių metų, p. Žiziunienę labai susijaudino. Draugams ją nuraminus, visi linksmai dainavo, snekuciavo iki ankstyvo sekmadienio ryto.

Ponai Žižiūnai yra linksmi ir draugiški žmonės, užtai jie turi daug gerų draugų. Smagu kada draugai vieni kitus uzjaucia ir paįvairina gyvenimą.

- - - - - - - - - - - -

PAS SAVUS

Montrealiečiai irgi, myli aplankyti kitur gyvenančius tautiečius.

- Vincas Kajackas du mėnesius praleido pas savo sūnus Juozą ir Joną Cleveland Ohio.

- Matas Vaikšnoras lankėsi, Nanticoke Pa., pas savo tetą ir kitas giminės. Dvi savaitės, prabėgo taip greit, kaip viena diena ir vėl sugryžo prie kasdieninio savo uzsiemimo.

- Vincas Ambrasas su duktere Juze (Bohemier) ir anūku Robertu nuvažiavo į Cleveland Ohio į vestuves, savo giminaitės. Nelaimė V. Ambrasas tapo patiktas sunkios ligos ir turėjo vargu negalu sugryžti namo. Dar namuose ne greitai atsigavo, buvo tokių momentų kad atrodė jo širdis sustos amžinai. Ir vėl pradėjo drutintis.

- Jonas Dambrauskas su savo šeima, vešėjosi dvi savaites pas tabakos augintojus Ontarijos provincijoj. Aplankė ponus Astrauskus, Čeplus, Dumšus, Janius, Liutkevičius, Mazeikius, Šimucius, Strodomskius, Tūnilus, Urbus ir daug kitų lietuvių.

Sugryžę visiems apdalyno sveikinimus. Begalo gerėjosi kad mūsų lietuviai, taip pasiturinciai gyvena ir turi tokius derlingus laukus. Juos taip suzavėjo kad ir jų širdis trauke į ten vaziuoti ir apsigyventi.

- Du Vincukai, Kajackas ir Bubelis per atostogas buvo nuvykę į Boston Mass., palinksminti, savo juokingomis dainomis, amerikiečius ir atgal parskrido su orlaiviu. Džugu matyti vėl juos mūsų tarpe.

Kriaučialiūnu šeima, važiavo į Chicago, Ill., į laidotuves ponios Kriaučialiūnienės tetos. Gryždami namo sustojo Detroit Mich., ir Toronto, Ont., pas savo draugus.

- Mūsų Tėvelis S. Kulbis sugryžo laimingai 11 d. rugsėjo iš po ilgos kelionės. Jis lankėsi U.S.A. ir Canadoje. Visi jau zinome kad aplankė atvykusius tremtinius is Vokietijos miskų darbams ir parvaziavo dziaugsmingas su graziais prisiminimais, kurios jam suteikė susitikimas su mylimais broliais lietuviais. Kam teks sutiktį Tėvelį, jis papasakos labai daug, jo kalba įdomi ir maloni.

- - - - - - - - - - - - - -

VESTUVIŲ VARPAI SUSKAMBĖ.

Onutės Jasiūnaitės ir Petro Mališausko, 30 d. rugpiūčio, įvyko gražios vestuvės. Šlubą dave klebonas J. Bobinas jaunojo pusbrolis. Vestuvių puotą atsibuvo Lietuvos D.K. Vytauto Klubo svetainėj.

Matēsi dalyvių tarpe, jaunosios dēdēs Juozas Brazauskas su sūnum ir duktere is Detroit Mich., Antanas Brazauskas su žmona ir duktere is Peru N.Y., brolis Pranas su žmona is Toronto, Ont., draugai A. Nuobaras, Helena Vaitkuviene ir dukte Karolina is Brooklyn N.Y.

Stefanijos Čičinskaites ir Juozo Vekterio vestuvēs įvyko 13 d. rugsējo, Ste.Claire bažnyčioje, Tetreaultville. Vestuvių puotą irgi atsibuvo L.D.K. Vytauto Klūbo saleje.

Svečių dalyvavo labai daug.

Linkime laimingo, pasekmingo ir linksmo gyvenimo jaunoms porelēms.

- - - - - - - - - - - -

Šv. Kazimiero Lietuvių parapijoj, įvyko "Keturisdešimš Valandų Atlaidų" 14-15-16 d. rugsējo. Dalyvavo kun. J. Valantiejus is Waterbury Conn., ir Tēvas S. Kulbis.

Tik mūsų parapiją apnyko didelis liūdēsys toms dienoms, nes 14 d. rugsējo mire mūsų gerbiamo klebono Tēvelis Vincas Bobinas A.+ A.

Nē vieną metą, velionis neapleido metinių iškilmių, mūsų parapijoj ir si kartą parvaziavo is vasarnamio 13 d. rugsejo, linkmas kad sulauke to malonaus laiko. Atlikęs vakare ispažintį, parejęs namo atsigule pailsēti, nelaukiamoji mirtis pakirto.

Į Canada atvažiavęs 1912 metais ir sulaukęs 71 metų, turējo skirtis no savo gražios seimos.

Paliko didžiausiame nuliūdime savo žmoną Magdelena Matulaitytę, sūnus: Jona (gerbiamą kleboną) Petrą ir Edvartą, dukteris: Oną, Elzbieta ir Julę, marčią (Petro žmoną) ir du anukus, daugybę giminių, draugų ir pažystamų.

Reiškiame savo gilia užuojautą, gerbiamai Bobinų šeimai, šioje liūdnoje valandoje.

Lai būną lengvą, Jūsų Tēvelui ilsētis Canados žemelē.

- - - - - - - - - - - -

NAUJAS BIZNIERIUS

Alfonsas Kliševičius įsigijo savo taksą ir jau važinēja. Tad Lietuviai reikale galite saukti: Tel. FI. 4825.

- - - - - - - - - - - -

LIETUVIŲ DIRBTUVĖ.

P. Vytas ir J. Mociejunas įsikurė, geležies išliejimo dirbtuvę, ant gatvės 1450 Gledston Ave., Tel. FI. 0903.

Linkime geriausiu pasekmių, naujiems fabrikantams.

- - - - - - - - - -

23 d. birželio atvažiavo iš Vokietijos Justinas ir Marija Lasiniai. Mamytė žuvo Lietuvoj, Tėvelis su sesute liko Vokietijoj. Jiems buvo lengva atvažuoti, nes yra Canadoje gimę. Jokių giminių čia neturi išskyrius savo krikšto tevus. Bet tarp lietuvių nepražus. Mūsų tautiečiai yra gera širdžiai ir tuos jaunuolius gausiai apdovanoją.

- - - - - - - - - - -

Vincas Alenskas turėjo labai sunkią operaciją. Viskas pasisekė geriausiai, dabar namuose stipreja.

Linkime kuogreičiausiai pasveikti.

- - - - - - - - - - -

A. + A.

24 d. liepos mirė Elzbieta Žvingilienė sulaukus 91 metų. Viena iš seniausiu moterių, mūsų kolonijoj, dar buvo gana stipri prie namų ruosos ir iki savo mirčiai vaikščiojo, tik staiga suskaudejo širdį ir mirė.

Paliko savo du sūnus ir jų šeimas didžiausiame nuliūdime.

18 d. rugpiūčio mirė P. Praspaliauskienė, paliko nuliūdusius tris sūnus ir vieną dukteri ir jų šeimas, viena broli ir visas gimines.

15 d. rugsėjo mirė Alesė Programlauskas, 51 metų amžiaus.

Liko nuliūdę, jos vyras, trys sūnai ir duktė, daugybė giminių ir pažystamų.

Velionės buvo palaidotos per Šv. Kazimiero Lietuvių parapijos bažnyčią su gražioms iškilmėmis. Gedulingas pamaldas atlaikė klebonas J. Bobinas.

25 d. rugpiūčio mirė St.Julien ligoninė, Pranas Mitskus, 40 metų amžiaus. Išbuvo ligoninė 20 metų.

Paliko didžiausiame nuliūdime savo mylimą motinėlę, vieną brolį, 4 sesutes, gimines ir draugus.

Palaidotas su gražioms iškilmėmis per Holy Cross bažnyčią, Ville Emard.

Visoms šeimoms reiškiame mūsų nuoširdžią užuojautą dėl netekimo savo mylimųjų.

- - - - - - - - - -

V I E Š A P A D Ē K A

Ponams Onai ir Antanui Matuliams, gyvenantiems Montreale, širdingai dėkojame už atsiųstus mums siuntinius. Ypatingai dėkoja Jums mūsų vaikai, Algirdas ir Aldona, už atsiųstus jiems gražius rūbus ir batukus.

Prašome priimti mūsų gilios pagarbos pareiškimą.

St. ir A. Avižieniai, Anykštiečiai. Karo tremtiniai gyv. Vokietijoje.

. . . . . .

Geraširdei poniai M. Žemaitienei už prisiųsta per p-lę M. Arlauskaitę man dovaną, reiškiu nuoširdžiausia padėką.

- Z. Antanaitis -

. . . . . .

Dėkavoju Gerąjai poniai Magdelenai Vilemienei už nuoširdžius linkėjimus ir brangią dovanelę kuria prisiuntė p-le M. Arlauskaitė. Man trūksta žodžių padėkoti maloniai poniai už josios labai ir labai gerą širdį. Taigi ačiū. Aš begalo esiu patenkintas ir kol gyvas neužmiršiu.

- V. Babinskas -

. . . . . .

Nuoširdžiai dėkoju savo tėveliams už surengtą man gimtadienio pokilį.

Niekada neužmiršiu to šeštadienio vakaro, kada teta Anelė mane parvedė is miesto (žinoma, pagal sutarimą) ir atradome pilną namą žmonių, kurie puolėsi mane sveikinti dainuodami ilgiausių metų... Aš is karto nežinojau kame esiu, ir kas atsitiko; tik veliau atsipeikėjus supratau dalyką.

Tariu nuoširdžiausią lietuvišką ačiu, kaip giminėms, taip ir draugams, kurie dalivavote mano gimtadienio pokilyje ir gausiai mane apdovanojote, suteikdami man neapsakomą malonumą; taipgi dėkoju ir tiems, kurie sveikinote mane laiškais ir atvirutems.

To "surprizo" as neužmiršiu niekados. Ačiu.

- Julė Norkeliūnaitė -

. . . . . .

Ačiu už aplankymą, už dovanas ir už užuojautą išreikštą mano sunkioje ligoje, mano Mamytei ir J. Rugieniu, gerbiamam klebonui ir visai Bobinų šeimai, koristams Šv. Kazimiero Lietuvių parapijos, broliams Juozui, Antanui ir brolienei Alenai ir anukei Karolinai iš New York, N.Y., Stasei Žižiūnienei, tetai, tetenui M. Mickevičiams ir jų Genutei, dėdei ir dėdienei Vaitkams iš Chicago Ill., Šilinskams iš Detroit Mich., Savičiūnams iš Boston Mass., visiems sąjungiečiams, draugams ir pažystamiems.

- K. Žižiūnienė. -

- - - - - - - - - - -

Širdingai dėkojame už suruoštą mums "surprizą", 20 metų vedybinio gyvenimo, didžiai gerbiamam klebonui J. Bobinui, J.E. Paznokaičiams, V.A. Nomeikams, A. O. Sakalams, K. K. Jasučiams, V. O. Mitčiuliams, D. M. Ylams, J. A. Savickams, V. H. Kajackams, K. I. Ambrasams, A. Šaltenui, A. Ramunauskui, J. Ramanauskui, V. Kalinauskui, V. Bubelui, W. Noman, J. Pelekauskui, M. Ambrazevičienei, K. Mitchelui, J. Rugienui, B. Kuraičui.

- K. K. Žižiūnai. -

DOMĖS

GAVOME ŽINOTI KAD ALBERTAS NORKELIŪNAS USIIMA IMIGRACIJOS BLANKŲ PILDYMU IR TUO REIKALU BENDRADARBUOJA SU IMIGRACIJOS SKYRIUM MONTRĖALE IR TIESIOGINDI SU OTTAWA.

Ofiso Tel. PL. 1871.

LIETUVIŠKAS AČIŪ TĖVUI KULBUI!!!

Mus, naujuosius Kanados gyventojus - buvusius tremtinius Vokietijoje, maloniai nudziugino ir praskaidrino musų nuotaikas gerbiamas Tevas Kulbis, atsilankęs musų stovykloje - Kanados miskuose.

Tai buvo gražus rugpiūčio mėnesio vakaras. Atvažiavo į stovyklą mašina ir susto visi nustebome, pamatę išlipantį kunigą. Nudziugome, kaip prasneko lietuviškai. Is karto pasijutome, kad nesame vieni: su mumis yra visi susipratę senieji Kanados lietuviai. Gerbiamas Tevas nupasakojo mums gyvenimą Kanadoje, lietuviškų samburių veikimą ir nuotaikas. Sekantį rytą, anksčiau atsikelę, isklausėme susikaupę Šv. Misių, per kurias savo mintimis buvome kenciancioję Tevyneje, - prię Ausros Vartų Vilniuje. Turbut pirmą kartą didziuose Kanados miskuose iskilmingai skambejo giesmes: "Pulkim ant Kelių", "Marija, Marija" ir "Tautos Himnas". Kiekvienas is musų pergyveno sventiską nuotaiką; ne vieno tautiecio akyse pasirode asara.

Juk taip, rodos, dar nesenai musų gražusis Himnas skambejo Vilniuje ir Karo Muziejuje, prie Nezinomo Kareivio Kapo Kaune. Tą dieną ir darbas pasirode daug lengvesnis. Gerbiamam Tevui teko nemaža vargo kelioneje patirti, nes mus pasiekti nera jau taip lengva. Ivertindami gerbiamo Tevo Kulbio pasiaukojimą, mes lietuviai, gyvenantieji Valora, Camp 305, tariame Jam nuosirdų lietuviską aciu!

Prie progos mano asmenine padėka, gerbiamam Tautiečiui p. M. Derviniui is Toronto už grazų laiską, kuris praskaidrina mano dienas miskuose ir už kvietimą atsilankyti Toronte.

Lai Jūsų šūkis:

"Už išlaisvinimą Lietuvos" ir "Už ištikimybę Kanadai" suteikia mums jegų siekti musų bendrą tikslą.

- V. U.-

L A I Š K A I.

Brangūs Tautiečiai Canadoje.

Šiu metų rugpiučio mėn 1d. mes 245 lietuviai pasiekėme laisvosios Canados Krastą. Mes sveikiname ir perduodame likusiųjų Europoje brolių nuosirdžiausius linkėjimus Jums. Mes pageidautumėme, kad mūsų nepamirstumėte ir priimtumėte į savo lietuvišką seimą Canadoje.

Lietuvių grupė Abitibi
- Juozas Norvaisa -

- - - - - - - - - - - - -

Didžiai Gerbiamai "Nepriklausomos Lietuvos" Redakcijai.

Aš vos atvykęs Kanadon, noriu pasidalinti su Jumis keliomis mintimis ir užmegsti ryšį su gerais lietuviais, nors ir nesu joks rasytojas.

Kaip Jūs žinote likimas lėmė mūsų tautai išsiblaškyti po platųjį pasaulį ir pradėti naują ir sunkų gyvenimą. Tokiu būdu patekau Kanadon ir aš su virš 200 lietuvių, kad galėtumėm kaip nors pragyventi, kol galesime grįzti Laisvon Lietuvon.

Nors ir netekę savo tėvynės, giminių ir artimųjų ir pergyvenę visokius karo sunkumus, mes dar tvirtai tikime, kad ateis valanda, kada pamatysime savo brangią, laisvą tevynę.

Mes dabar dirbame miške ir esame patenkinti, kad gerai pavalgome ir dar atlieka keletas dolerių aprangai. Mums labai malonu girdėti, kad Kanadoje yra gerų ir susipratusių lietuvių, bet kartu ir liudna, kad yra parsidavusių Maskvai.

Vakar teko skaityti "Liaudies Balsą", kuris mus visus labai papiktino, nes ten taip ziauriai mus puola. Buk tai, mes persisunkę nacių propaganda, trokštame įvairių karjerų ir panasiai.

O ne! Mes visai tokie nesame ir to netrokštame, o esame tik likimo vėjo atpusti ir norime kaip nors pragyventi. Argi mums lengva buvo palikti teviškes laukai, geltonplaukes seses, senutes motinos ar teveliai? Del ko mes turime nukenteti? Ar del to, kad trokštame laisves? Man atrodo kad nera nei vieno gyvulelio, kuris netrokstų laisves, o jau apie žmogų, tai nera ką nei kalbeti.

Paskaičius tokį laikraštį, kaip "L.B." atrodo geriau visą laiką dirbti miške ir is jo niekur neislįsti, kad nesusitiktum tokių lietuvių, kurie zmeizia savo brolius. Ir kodel jie musų neuzkenčia? Ar mes atvykom atimti is jų paskutinį duonos kasnį? O ne! Mes jusų nieko neprasome, mes esame tiek pajegus, kad galime uzsidirbti ir dar jums duoti pinigų kelionei į Lietuvą, kad ten nuvykę pamatytumėte "tarybų rojų" ir galetumete likti amzinai gyventi. Mes tokios laimes jums nepavydime, nes mums užteko tik vienų metų.

Mieli "N. L." bendradarbiai, Jums negalime nieko primesti, nes Jūs atkakliai ginate Lietuvos reikalus. Mums butų labai malonu uzmegsti ryšį su susipratusiais tautieciais, kad galetume visi bendrai siekti vieno tikslo.

Baigdamas linkiu, kad "N.L." išaugtų į didžiulį spausdintą žurnalą, kuris suvienytų visus lietuvius.

Valora, 16-8-47. - Antanas Dobilas -

- - - - - - - - - - - - - -

"Nepriklausoma Lietuva"
Administracijai,
Montreal.

Brangūs Broliai Lietuviai!

Pirmiausiai, priimkite iš lietuviškų širdžiu kuogeriausius Broliškus sveikinimus, linkėjimus.

Prieš mėnesį laiko buvome tremtiniai, vargome, badavome žiauraus prieso zemeje, sugriautoj Vokietijoj. Šiandieną galime džiaugtis su Broliais lietuviais Canadoj ir kovoti už išlaisvinimą sventosios Tevų Žemes, Brangios Lietuvos ir buti išvikimi Demokratiškąjai Kanadai. Jau atvykome antras transportas - lietuvių apie 200. Visi dirbame prie misko darbų. Darbas butų nesunkus, bet per tris metus tremtyje gyvendami blogose sąlygose esame labai nusilpneje. Čia maistas labai, labai geras. Atsigausim, sustipresim Aukšciausiojo prasome mus Globos, stiprinti sveikatoje.

Taip pat prašome Tamstų Globos ir užtarymo.

Maloniai prašau siųsti "Nepriklausomą Lietuvą" gavęs atlyginimą atsiskaitysiu. Už viską tarių nuosirdų lietuvišką ačiū!

Didžiai Gerbias Tamstas,

Longlac, 1947-9-1. - Br. Mozūras -

- - - - - - - - - - - - -

Gerbiamas Redaktoriau, 1947, VII, I.

Nuolankiai prašome Jūsų kad malonetumete paskelbti Jūsų redaguojame laikraštyje "Nepriklausoma Lietuva" ar kartais neatsirastų Kanados lietuvių, kurie sutiktų pasikviesti lietuvišką seimą, esančią dabartiniu metu Vokietijoj D.P. stovykloje. Šeimą susideda is 4 asmenų, kur yra tevai, dukte 23 m. ir sunus 20 m. amziaus. Esame kilę iš Lietuvos Panevezio miesto. Galetume dirbti bet kokį darbą.

Dabartinės mūsų gyvenimo sąlygos Vokietijoj yra labai sunkios, o neturėdami giminių užjūryje tikimės, kad iš Kanados lietuvių tarpo atsiras tautiečių norinčių ir galinčių padėti į vargą patekusiems lietuviams.

Tad maloniai prašome p. Redaktoriaus paskelbti tą mūsų prašymą į laikraštį. Esantieji iš Panevėžio ar iš kitos vietos lietuviai prašome atsiliepti.

Pasiliekame Jums dėkingi.

Ignas Belzinskas.

Schwäb. Gmünd,
Bismarck Kaserne,
Bl. 10. Zim. 31.
U.S. Zone, Germany.

P A J I E Š K O J I M A I.

- Abraičio Juozo, Sasnavos valsč., Marijampolės apskr.,
- Alikoniu Albino ir Emilijos (Paškevičiutės) Buožių km. Vabalninkų valsč., Biržų apskr.,
- Ambraziejūtės Onos ir Marijos, Pributkio km., Veiverių valsč., Marijampolės apskr.,
- Augustinaitės Teklės, Užupių km., Anykščių valsč.,
- Bilžytės Petronėlės, Radviliškio,
- Vizbarų Petro ir jo brolio Noliūnų km., Šimonių valsč., Panevėžio Apsk.
- Andriušio Kazio ir Juozo.
- Benešiūno Juozo ir Kazio sūnus Mato.
- Antanaičio Antano.
- Šersber Frank (Černiausko Prano)
- Antanaičio (Antanavičio) Jurgio su šeima.
- Pocytės.
- Babeckio Pijušo, Sasnavos valsč., Marijampolės apskr.,
- Bakano, Pandėlio valsč.,
- Baliuko Jono, Genių km., Liškevos valsč., Alytaus apskr.,
- Daugelio, Buteliūnų km., Šventažerio valsč., Seinų apskr.,

- Badikonio Broniaus, Šašuolių miestelio, Ukmergės apskr.,
- Gindvilo Prano, Šašuolių miestelio, Ukmergės apskr.,
- Pivoro Antano, Šašuolių miestelio, Ukmergės apskr.,
- Bandžiu Vlado ir Aleksandros, Norvaišių km., Šiaulių apskr.,
- Barkauskienės (Adomaitytės) Petronėlės. Tarpučių km., Šintautų valsč., Šakių apskr.,
- Bartelio Augustino, Geistriškių km., Bartninkų valsč., Vilkaviškio apskr.,
- Bartninko Liudviko, Neravų km., Lazdijų valsč.,
- Bendiko Jono, Brokštenių km., Šilalės valsč., Taurages apskr.,
- Blauždžiūno Kazio, Pajevonio valsč.,
- Bružialio Edmonto, Jaganavo dvaro, Batakių valsč., Taurages apskr.,
- Budrevičio Jono, Viešintų valsč.,
- Masio Jono, Šimonių valsč.,
- Burbienės Onos (Galkutės) Kuršėnų miestelio, Šiaulių apskr.,
- Byrienės Elenos (Šiulytės) Raišių km., Žiobiškio parapijos, Rokiškio apskr.,
- Čelkių.
- Černiučiu Adelės ir Uršulės, Kinderių km., Šimonių valsč., Panevėžio apskr.,
- Dagio Jono, Taraldžių km., Kamajų valsč., Rokiškio apskr.,
- Dauginio Romualdo, Juraičiu km., Kurtunenų valsč., Šiaulių apskr.,
- Degučių Kazio, Marijos ir Zofijos, Kaišiadoriu miestelio,
- Dukauskienės Felė (Užpulevičiutė).
- Glebavičio Felikso, Molainių km., Panevėžio valsč. ir apskr.,
- Grigaičio Domininko, Imbarės km., Salantų valsč., Kretingos apskr.,
- Grikiečiu Antano ir Uršulės.
- Grigaičio Stasio, Kubilelių km., Bublelių valsč., Šakių apskr.,
- Jakimavičio Vlado, Maštalierių km., Krokialaukio Alytaus apskr.,
- Jakščio Aleksandro.
- Jaugų Stasio-Antano ir Agnės (Karpauskaitės) Atmenų mst., Mažeikių apskr.,

Jakubausko Juozo, Bardauskų - Tupikų km., Gižų valsč., Vilkaviškio apskr.,

Jotulio Juozo, Kazilų km., Kriūkų valsč., Šiaulių apskr.,

Juzaičio Mikolo, Žvingių parapijos, Vainuto valsč., Taurагės apskr.,

Kalinkos Jurgio, Šeiminiškėlių km., Anykščiu valsč., Utenos apskr.,

Bankauskienės Vincės (Tamošaitytė) Medekšinės vienkiemio, Nemakščių valsč., Raseinių apskr.,

Stankevičaitės Onos, Guobiniškės km., Bagotosios valsč., gyvenusi Keturkaimio dvare pas Macioką.

Katilio, Gudelių - Budvičių km.,

Katino Petro, Suolelių vienk., Utenos apskr., ir valsč.,

Žulio Petro, Gaižunų km., Utenos apskr.,

Kazlausku Aleksandro ir Onos (Stankevičiutės) Kubilių km., Kudirkos Naumiesčio valsč., Vilkaviškio apskr.,

Stankevičiaus Juozo ir šeimos iš Kubilių km., Kudirkos - Naumiesčio, Vilkaviskio apskr.,

Kriukelytės Konstancijos, Rageliu parapijos, Rokiškiu valsč. ir apskr.,

Labenskio Juozo.

Lenktaitienės Magdelenos (Bacevičiutės) Alvito valsč., Vilkaviškio apskr.,

Bacevičiutės Onos, Alvito valsč., Vilkaviškio apskr.,

Scharp Jene (Razinskaitės) Gulbinavo km., Liubavo valsc., Marijampolės apskr.,

Petraičio Jono, Lukiškių km., Taurагės valsč. ir apskr.,

Zubo Prano, Eidintų km., Batakių valsč., Taurагės apskr.,

Jurgelos Rapolo, Šakių km., Taurагės valsč. ir apskr.,

Stulginsko Petro, Šakių km., Taurагės valsč. ir apskr.,

Levinausko Bronio, Gargasų km., Taurагės valsč. ir apskr.,

Ludkevičio Jono (Ludkus) Šalagudiškių km., Liudvinavo valsč., Marijampolės apskr.,

Trepeika Juoza, Slavikų valsč., Rukšnių km., Šakių apskr.,

Levenausko Bronio, Aneliškės km., Gaurės valsč., Taurагės apskr.,

Petraičio Juozo, Vališkių km., Gaurės valsč., Taurагės apskr.,

- Leščinsko Mečio, Naujamiesčio valsč., Panevėžio apskr.,
- Liepinaičio Kazimiero, Kybartų, Vilkaviškio apskr.,
- Lukoševičio Aleksandro, Vadokteliu bažnytkaimio, Naujamiesčio valsč., Panevėžio apskr.,
- Mikalausko Liudviko, Tauragnu valsč., Utenos apskr.,
- Milašiaus Albino, Kartenos miest., Kretingos apskr.,
- Misiūnu Juozo ir Izabelės (Jujanayskaitės) II Gudelių valsč., II Gudelių baznytkiemio, Marijampolės apskr.,
- Masio Viktoro, Rūkų km., Krakių valsč., Kedainių apskr.,
- Mosteikio Vinco, Gatelių km., Tauragnų valsč., Utenos apskr.,
- Šedeikio Mamerto, Pikčiunų km.,
- Zdanavičio Vlado,
- Narvilo Kazio ir Julės (Bernotaitės) Grikitų km., Karlenos valsč., Kretingos apskr.,
- Navitsko Justino,
- Pečkausko Alfonso, Norvičių km., Skaudvilės valsč., Taurages apskr.,
- Petraičio (Petračio) Jono, Taurages.
- Petravičiūtę Eleonorą.
- Petrelionio Jono, Nendrinių km., Kazlų-Rudos valsč.,
- Miliausko Adolfo iš Kauno.
- Jūrino Petro Tumagalio.
- Petruškevičius Juozas, Žagarių km., Seinų apskr.,
- Pivoriūno Jurgio, Panevėžio.
- Povilonio Jono, Indrišionių km., Kvetkų parapijos.
- Pranskevičių Petro ir Gustavo,
- Pūro Petro, Leliušių km., Rumšiskės valsč., Kauno apskr.,
- Radavičiais Teodaru ir Olga (Šabertaitė) Nautilčių malūno, Švėkšnos valsč., Taurages apskr.,
- Rimkaus Juozo,
- Rudėno Antano,
- Ruplėno Petro, Geidžiūnų km., Biržų valsč., ir apskr.,

- Sakalienės Marijos (Albušaitės), Kirmiškių km., Bublelių valsč., Šakių apskr.,
- Šalčiūno Broniaus, Pundžių km., Žemaitkiemio valsč., Ukmergės apskr.,
- Samuolio Antano, Plynių km., Lukšių valsč., Šakių apskr.,
- Šapokaitės Teresės (Juodelienės), Gojelio vienk., Leliūnų valsč., Utenos apskr.,
- Tomkevičio (Juozo ar Antano), Bebrūnų km., Kavarsko valsč., Ukmergės apskr.,
- Šeštakausko Silvestro, Sausininku km., Bartninkų valsč., Vilkaviškio apskr.,
- Šiporaičio Jeronimo, Viščakaimo km., Alvito valsč., Vilkaviškio apskr.,
- Siriūno Jono, Laipuškių km., Klovainių valsč., Šiaulių apskr.,
- Skomskis Stanislovas, Kazlų-Rūdos Km., Višakio valsč.,
- Šlapelio Albino, Mielaisių km., Šimonių valsč., Panevėžio apskr.,
- Skardžių Danielių, Jurgeliškių km., Šimonių valsč., Penevėžio apskr.,
- Šlepavičiu Juozo ir sesers, Tauragės miesto.
- Šniuko Juozo, Pilviškių km., Kurklių valsč., Ukmergės apskr.,
- Stalnionyčiu Onos ir Antaninos, Kaune.
- Strolio Kazimiero, Pavarių vienk., Anykščių valsč., Utenos apskr.,
- Štriūpaitį Antaną, Bagotosios km., Pilviškių valsč., Vilkaviškio apsk.
- Antanaičiutės Marcelės, Lesnistvos dvaro, Bublelių valsč., Šakių apsk.
- Tamusevičiu (Tamosh).
- Taurinska Stanislova, (St.Fauerr).
- Tautvaišas Boleslovo,
- Indrūlionio Jono,
- Tenikaičio Petro, Bimbilinės km., Tauragės valsč. ir apskr.,
- Urbečio Stefo, Pabalių km., Šiaulių apskr.,
- Uselis Damas, Kakališkės km., Šviekšnos valsč.,
- Ramonas Vincas, Skutėnų km., Joniškelio valsč., Šiauliu apskr.,
- Vaičaitytės Onos, (Janulevičienės) Žeglių km., Žvirgždaičių valsč., Šakių apskr.,
- Valatkos Stasio, Ukmergės.

- Venskaičio Miko, Gudupių km., Marijampolės apskr.,
- Gudienes šeimos.
- Zakarevičiaus Antano, Mockavos km., Būdviečio valsč., Seinų apskr.,
- Verbylų Viktoro ir Stasio, Pavembrių km., Vilkaviškio valsč. ir apskr
- Repšio Petro, Šiauliu, Vabalninku km.,
- Palonu Antano, Puskainių km., Panevėžio apskr.,
- Stanislovaičio Stasio, Popusiu km., Panevėžio apskr.,
- Stiklaus Prano, Slovikų km., Kidulių valsč., Šakiu apskr.,
- Urbšo, " " " " " "
- Abromavičiaus, Butviliškių km., Kidulių valsč., Šakiu apskr.,
- Šilerio, Gotlibiškių km., Šakiu valsč. ir apskr.,
- Gladenio Juozo, Biliuniškių km., Papilės valsč.,
- Kulikausko Aleko, " " " "
- Švedrauskaičiu Stasės ir Julės, Gedvainių km.,Gaščiūnų valsč.,Šiaulių apskr.,
- Seredžiūtės (Uzdzilienės) Gumbelių km., Rudaminos valsč.,Seinų apskr.
- Uzdzilos, Paliūnų km., Rudaminos valsč., Seinų apskr.,
- Kunsaiti Simana, Burbiškių km., Kidulių valsč., Šakių apskr.,
- Mrs. Anna Swidersky, Vancouver mieste.
- Mr. & Mrs. M.T. McKitch, Vancouver mieste.
- Grinevičio Kazio, Juškonių km., Šetos valsč., Kedainių apskr.,

Ieškomieji arba apie juos žinantiejie prašomi atsiliepti į "N. L." administraciją.

- - - - - - - - - - - - - -

Šiomis dienomis iš Europos atvykęs lietuvis studentas, dailininkas, Aloyzas Kelmelis, nori susirašyneti su Canados lietuvaitems ir lietuviais.

Mr. A. Kelmelis,
Longlac Pulp & Paper Co. Ltd.,
Camp # 21-A,
Longlac Ontario,
Canada.

- - - - - - - - - - - - - -

Giminių ir pažįstamų ieško Bajalis Ignas su šeima, gimęs 1896-II-16. Šiksnių km., Linkuvos valsc., Šiaulių apskr., ir nuo 1922-1944 m. gyvenęs Šiauliuose dabar gyvenantis.

Ignas Bajalis,
Lager Glasenbach,
C Sakburg 8/18,
Austria U.S.A. Zone,
Germany.

- - - - - - - - - - - - - - - -

Kanados Lietuvių Taryba, "Nepriklausomos Lietuvos" administracija ir visas štabas, dėkuoja nuoširdžiai gerbiamiems ponams Kuprevičiams kad daleidžia savo namuose spausdinti mūsų žurnalą.

Kuprevičiai yra pavyzdinga mūsų kolonijos šeima, kuri dirba nenuilstanciai, Lietuvos naudai.

- - - - - - - - - - - - - - - -

Ačiu labai gerbiamam ponui P. Jariui už prisiūstą "N. L." brangią dovaną: "Pakeliui į Mirtį".

- - - - - - - - - - - - - - - -

JAU GALIMA GAUTI KNYGOS FORMOJE !

"M I R T I E S K O L O N A"

Parašė - Antanas Tolis

Malonu pranešti, jog "Mirties Kolona", Antano Tolio nepaprastų po bolševikais pergyvenimų ir baisių žiaurumų aprašymai, kurie sukėlė tokią sensaciją, kuomet ėjo per DRAUGO skiltis, ką tik įšėjo iš spaudos knygos formoje.

Knygoje autorius iš savo asmeniškų pergyvenimų aprašo, kaip bolševikai lietuvius medžiojo, tardė, kankino, žudė ir varė mirti klaikiuose Sibiro tyruose.

Ši knyga išleista publikai prašant ir reikalaujant. Ji kiekvienam skaitytojui paliks neišdildomo įspūdžio ir tikrai parodys, kokie žverys dabar laiko nukryziavę Lietuvą ir kitas pavergtas tautas.

Knyga turi 254 pusl., gražiu spalvotu viršeliu.

KAINA - TIK $1.00 !

Užsakymus siųskite šiuo adresu:

DRAUGAS
2334 So. Oakley Ave.,
Chicago 8, Illinois.

A T S I Ų S T A P A M I N Ė T I

Stasys Santvaras, LAIVAI PALAUŽTOM BUREM. Lyrika. Išleido leidykla "PATRIA" Tubingene. Iliustravo dail. A. VAIČAITIS. Kaina 8 -RM-$1.50.

Vaclovas Biržiška, LIETUVIŲ RAŠYTOJU KALENDORIUS. Leidykla "PATRIA", Vilnius-Tubingen. Kaina RM. 8.

Vikt. Kamantauskas, TRUMPAS PRANCŪZIŠKAI LIETUVIŠKAS VADOVĖLIS. Leidykla "PATRIA" Vilnius-Tubingen. Kaina RM. 4.

Stepas Zobarskas, DAS LIED DER SENSEN. Išleido leidykla "PATRIA" 1947, Tubingene.

Vytė Nemunėlis, TĖVŲ NAMELIAI. Iliustravo J. Firinauskas. Išleido "PATRIA" 1947 - 400 LIETUVISKOSIOS KNYGOS SUKAKTIES - METAIS. Kaina RM. 4.

Stepas Zobarskas, SAVAME KRAŠTE. Novelės. Išleido leidykla "PATRIA" Tubingene. Kaina RM. 8. - $1.50.

Balys Gražulis, BRYDĖ RUGIUOSE. Novelės. Virželį piešė dailininkas P. Osmolskis. Isleido leidykla "PATRIA" 1947 - LIETUVISKOSIOS KNYGOS - METAIS. Kaina RM. 7.

LIETUVOS ŽEMĖLAPIS. Išleido leidykla "PATRIA" puikiai spalvuotą, Kaina RM. 5.

Antanas Škėma, NUODĖGULIAI IR KIBIRKŠTYS. Novelės. Virželį piešė dailininkas P. Osmolskis. Isleido leidykla "PATRIA" 1947 - LIETUVIŠKOSIOS KNYGOS METAIS. Kaina RM. 6.

Vyte Nemunėlis, MAŽOJI ABĖCĖLĖ. Iliustravo A. Vaičaitis. Išleido leidykla "PATRIA" Vilnius-Tubingen. Kaina RM. 6.

Bronius Budriunas, 3 GIESMĖS. Gaidos vienam balsui su vargonų pritarimu. Isleido leidykla "PATRIA" Vilnius-Tubingen. Kaina RM. 6.

Juozas Norvaiša, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS. Išleido leidykla "ATŽALYNAS". Kaina 50.

V. Šalčiūno, LIETUVA ŠALIS MAN BRANGIOJI. Virželiai ir meninė dalis dailininko J. Firinausko. Isleido "ATŽALYNAS". Kaina $1.00.

"VYTIS". Išleido leidykla "ATŽALYNAS" puikiai spalvuotą. Kaina .50.

Vikt. Kamantauskas, ANGLU KALBOS GRAMATIKA. Išleido leidykla "ATŽALYNAS" Weilheim-Teck 1947. Kaina .75.

Antanas Maceina, DIDYSIS INKVIZITORIUS. Išleido "ATŽALYNAS" 1946. Kaina $1.00.

st. Zobarskas, GANDRAS IR GANDRYTĖ, viršelį piešė dailininkas P. Osmolskis. Išleido "ATŽALYNAS". Kaina .75.

. Antanaitis, KIŠENINIS KALENDORIUS 1947 METAMS. Viršelis dail. J. Firinausko. Išleido leidykla "ATŽALYNAS". Kaina .40.

Liudas Dovydėnas PABĖGĖLIS RAPSIUKAS. Iliustravo P. Osmolskis. Kaina .75.

Pranys Alšėnas, TALISMANAS. Novelės. Viršelį piešė dailininkas st. Montvido. Kaina RM. Trys su puse.

Henrikas Nagys, LAPKRIČIO NAKTYS. Lyrika. Išleido Povilas Abelkis Freiburge. Medžio reziniais iliustravo Telesforas Valius. Kaina RM. 7.